

HET
WEGGEWAAIDE
KALENDERBLAADJE.

DOOR
Ida Keller

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

Het weggewaaide kalenderblaadje

DOOR

IDA KELLER

NIJKERK — G. F. CALLENBACH

HOOFDSTUK I.

Hoe ik mijn intocht in de wereld deed.

Nu wil ik u, lieve jonge lezer, eens een geschiedenis vertellen van een kalenderblaadje: wat zulk een blaadje op zijn tocht door het leven ontmoette en ondervond. Maar om het heel nauwkeurig weer te geven, dunkt mij het beste, dat ik het blaadje sprekende invoer en het zelf u zijn levensgeschiedenis laat vertellen. Want dat zulk een klein, afgescheurd blaadje soms heele marschen door de wereld maakt, heel wat ziet, hoort en ondervindt, daaraan hebt ge misschien nooit zoo gedacht. Nu, luister dan maar goed, wat het blaadje vertelt.

Toen ik pas het daglicht aanschouwde, bevond ik mij in een vreemde, wonderlijke omgeving. Ik heb de menschen wel eens over een drukkerij hooren praten, en ik geloof, ja ik weet het wel heel zeker, dat het dáár was, dat ik mijn leven begon. Ik was daar met vele anderen van mijns gelijken. Toen ik evenals zij van onder de drukpers te voorschijn kwam,

zag ik er netjes en helder uit. Ik wist toen nog niet, wat er op mijn borst en rug geschreven stond: welk woord het was, dat ik door de wereld moest dragen en aan de menschen overbrengen. Dat vernam ik eerst later. Ik werd op zij gelegd naast anderen. Toen werden wij gerangschikt, en ik kreeg mijn plaats middenin. Onder en boven mij waren er zóó velen, dat ik in volmaakte duisternis verkeerde en niets kon zien van wat er om mij heen gebeurde. Ik hoorde twee mannen met elkander spreken; ik kon hen echter tot mijn spijt niet zien. Zij zeiden, dat het een mooi schild was, dat van den kalender, waartoe ik behoorde en dat het zeker aftrek en bewondering zou vinden. Wij bleven eenige dagen in hetzelfde vertrek. Toen werden wij ingepakt met nog verscheidene andere kalenders en verzonden met de post. Ik bevond mij nu in nog grootere duisternis, want wij waren in een dik carton gewikkeld, 'twelk iederen lichtstraal buitensloot. De reis was ook zeer vermoeiend, eerst in den postwagen en toen in het spoor. Daarna gingen wij in andere handen over. Toen wij tot rust kwamen, begreep ik, dat wij in een boekwinkel waren aangeland en voor het raam lagen uitgesteld. Ik gevoelde daar het licht en de warmte der zon, die ons koesterend bescheen. 't Was of nieuw leven mij toestroomde. De stemmen van kijkers voor de winkelramen op straat kon ik duidelijk verstaan. Velen bewonderden den

kalender, maar er was voorloopig niemand, die hem kocht. Eindelijk, op zekeren morgen, trad een heer den winkel binnen. Ik hoorde hem vragen om Christelijke scheurkalenders te mogen zien. Even daarna werd mijn kalender met nog andere op de toonbank neergelegd. Die, waartoe ik behoorde, werd den koper aanprezen. Na eenig wikken en wegen werd de koop gesloten, en ik was verkocht. Zorgvuldig en netjes ingepakt, verliet ik den winkel in handen van mijn nieuwen eigenaar. Hoe lang ik ongeveer in zijn bezit ben geweest, weet ik niet te zeggen. Ik werd opgeborgen ergens in een kast. Op zekeren dag haalde hij den kalender te voorschijn, bekeek het schild nog eens en nam mij mee de straat op. Wij deden een lange wandeling. Toen hij den kalender uit het omhulsel te voorschijn haalde, bemerkte ik, dat ik mij in een vertrek bevond, in gezelschap van een dame. Het duurde niet lang, of ik was in haar bezit overgegaan. De heer had den kalender als een presentje aan zijn zuster geschonken voor het Kerstfeest, zooals ik uit hun gesprek vernam. Toen mijn vorige eigenaar de kamer verlaten had, werd ik tegen den muur gehangen en had dus voorloopig mijn bestemming bereikt. Het duurde echter nog een poos, eer ik persoonlijk weer het licht aanschouwde. Ja, ik geloof, dat het nieuwe jaar toen al een heel eind gevorderd was. Dagelijks had ik den last, die mij drukte,

lichter voelen worden, want elken dag werd een nieuw blaadje afgescheurd. Zoo kwam eindelijk de dag, dat het laatste blaadje, 'twelk mij aan het licht onttrok, werd weggenomen. En toen kon ik mijn omgeving zien. Ik bevond mij in een netgemeubeld vertrek. 't Was de huiskamer der oude dame. Zij zelve was iemand met een allervriendelijkst gelaat en zachte, stille manieren. Ik bemerkte echter al spoedig, dat zij aan een of andere kwaal moest lijden. Zij was eenigszins gebrekkig en had een moeilijken gang. Soms liep zij met een stokje. Dien eersten morgen, dat ik haar zag, zat zij aan de ontbijttafel. Op haar grijs haar, waarop zij een klein kanten kapsel droeg, viel juist het licht der zon. Zij was alleen. Naast het theeblad lagen een opengeslagen Bijbel en een dagboek. Zij legde het blaadje, hetwelk zij van den kalender had gescheurd, op het boek, dat het dichtst in haar nabijheid lag. Nadat zij haar ontbijt genuttigd had, begon zij een godsdienst-oefening in haar eenzaamheid. Eerst deed zij in alle stilte een gebed. Daarna zette zij een bril op met groote glazen en begon half luid te lezen. Duidelijk verstond ik hetgeen zij las uit het Woord van God. Eindelijk deed zij een gebed. Toen stond zij op en begon den ontbijt-boel om te wasschen.

HOOFDSTUK II.

De eerste morgen na een langen nacht.

Zij zal zoowat vijf minuten bezig zijn geweest, toen er iemand de kamer binnenkwam. 't Was, zooals ik aanstonds begreep, de dienstbode der oude juffrouw. De binnentredende was een kleine vrouw, in een katoenen japon met een wit schort voor. Zij trad op de tafel toe, nam het kalenderblaadje op, dat dien morgen was afgescheurd en begon de voorzijde te lezen. Daarna was zij de oude juffrouw behulpzaam om het theegoed verder op te ruimen. Toen verliet de juffrouw met haar breikous het vertrek. De dienstbode nam nu stoffer en blik ter hand en begon de kamer te vegen. Ik rook het stof, dat van den grond opsteeg. De zon scheen door de geopende ramen op de meubels in de kamer en gaf het geheel een vriendelijk aanzien. Hier en daar hing een bijbeltekst tegen den muur. Ik zag de zilveren letters in het zonlicht schitteren.

Toen de kamer geheel geveegd was, kwam de oude juffrouw binnen. „Wel Marretje,” hoorde ik haar zeggen, „wat ziet de kamer er vriendelijk uit in den zonneshijn. Als ik de zon zoo zie schijnen, denk ik altijd aan het woord, 'twelk ik vanmorgen op het kalender-

blaadje las: „Hij doet Zijn zon opgaan over boozen en goeden”. Ik dacht daar toen zoo bij: Evenals deze zon schijnt voor allen, zoo verspreidt de Zonne der Gerechtigheid haar glans en gloed, haar licht en warmte voor een ieder, die daaraan behoefte gevoelt. „En er zal genezing zijn onder haar vleugelen,” las ik hedenochtend in verband met het tekstwoord. Er staat ook een mooi stukje achter op het kalenderblaadje; dat moet ge nog lezen.” Marretje had den stofdoek uit een mandje te voorschijn gehaald, dat tegen den muur hing. Met den doek in de hand nam zij het blaadje van den schoorsteenmantel, waar de oude juffrouw het had neergelegd. Zij keerde het om en las hetgeen op de achterzijde geschreven stond hardop.

'k Ben een pelgrim; 'k zoek een gids
 Op des levens kronkelwegen;
 Nu eens dreigt een wildernis,
 Dan weer gaapt m' een afgrond tegen.

'k Ben een vreemd'ling; 'k zoek een vriend,
 Die de taal spreekt van mijn harte,
 Die met raad en daad mij dient
 Onder 's werelds vreugd en smarte.

'k Wacht een onweer; 'k zoek een rots,
 Die m' een schuilplaats aan kan bieden,
 Waar ik d' ongena des lots
 In Gods hoede kan ontvlieden.

'k Zwerf in 't duister; 'k zoek een licht,
 Dringend door de wolkgordijnen,
 Stralend van Gods aangezicht
 Als een glimlach voor de Zijnen.

'k Ben vermoeid; ik zoek een rust,
 Zooals slechts Gods kind kan smaken,
 Dat door Hem in slaap gekust,
 Straks, herboren, zal ontwaken.

„Dat is zeker heel mooi,” zei Marretje; „ik wil gelooven, dat het menigeen tot troost zal zijn. 'k Hoop, dat iemand het mag vinden, die zich eenzaam en verlaten gevoelt; voor dezulken zal het een zonnestraal zijn in de duisternis. Wilt u het blaadje nog bewaren, of” „Neen,” zei de oude juffrouw, „ik zal het meteen maar de wereld inzenden om zijn boodschap te brengen. God geve het een voorspoedige reis en stelle het tot een zegen, zoowel het Bijbelwoord, 'twelk op de voorzijde geschreven staat, als het vers van Ten Kate.” En tot mijn schrik zag ik, dat de juffrouw het blaadje het raam uit, op de straat wierp. Ik kon het arme weggeworpen blaadje niet volgen met mijn blik, want ik hing met mijn rug naar het raam. Ik voelde echter een schok, want ik bedacht, dat ditzelfde lot mij ook kon treffen. Nu scheen de zon, de straten waren dus helder en droog. Maar hoe onaangenaam moest het niet zijn, in regen en wind naar buiten geworpen te worden en op leelijke

straatsteenen terecht te komen. En wàar zou het belanden? Ik peinsde hierover, en wát toch wel de beweegreden der oude juffrouw kon zijn. Ik zou dit echter spoedig te weten komen. Geen twee minuten later werd er aan de voordeur gescheld. Marretje verliet onmiddellijk de kamer om te gaan kijken, wat er was. Een heldere kinderstem drong tot mij door. „Als 't u blijft, juffrouw, maar u hebt iets uit het raam laten vallen. Dat wilde ik u even teruggeven. Hier is het!” Vlugge voetstappen, die de trap opklommen, vergezelden de woorden. Een oogenblik later stond een knaap in de kamerdeur, met het kalenderblaadje in de hand, want Marretje had hem mee naar binnen genomen. 't Was een frisch, blozend kindergelaat, hetwelk ik zag. Helderblauwe oogen keken open en onbevangen de wereld in. „Wel, mijn jongen!” zei de oude juffrouw, „'t is heel eerlijk van je om terug te brengen wat je vindt. Maar laat ik je eens vertellen, dat ik dit blaadje met opzet het raam uitwierp, opdat iemand het zou vinden en lezen. Nu ben jij degene, die het gevonden heeft. Maar zeg mij, hebt gij ook gelezen wat er op staat?” „Neen,” zei het kind. „Ik dacht, dat u het bij ongeluk uit het raam liet vallen.” „Ga daar eens even zitten,” zei de juffrouw, „dan zal ik je eens voorlezen, voor welke boodschap ik het kalenderblaadje uitzond.”

De knaap ging op de punt van een stoel

zitten in een verlegen, stijve houding. Hij draaide zijn matrozenmuts tusschen zijn vingers rond. De juffrouw zette haar bril op. Toen las zij eerst de voorzijde, daarna het gedicht aan den knaap voor. „Zie je,” zei ze, „ik ben een oude, gebrekkige vrouw en kan niet veel doen voor mijn Heer en Koning Jezus Christus. Toch wil ik zoo heel graag iets doen om anderen voor Hem te winnen. En nu heb ik er dit op bedacht. Elken morgen zend ik het blaadje, 'twelk ik van mijn kalender heb afgescheurd, de wereld in. Wanneer het mij zijn boodschap gebracht heeft, laat ik het die ook aan anderen zeggen. Op die wijze kan ik toch ook nog werkzaam zijn in Gods Koninkrijk. Kom eens hier bij mij staan, mijn jongen, dan willen wij het samen weer uitzenden. Misschien vindt het een bedroefde van hart, of een kranke, of een verlatene. Het is een boodschap uit den Hemel voor hem of haar, die het vindt.”

De jongen was van den stoel opgestaan. Hij stond nu naast de oude juffrouw voor het open raam. „Hier, mijn kind,” zei ze, „neem jij het en zend het uit.” Zij gaf den knaap het kalenderblaadje. Hij nam het en liet het wegwaaien. En zoo werd het ten tweeden male uitgezonden evenals de duif uit Noachs ark.

Zij vroeg den jongen naar zijn naam en liet hem toen met een paar vriendelijke woorden heengaan. Ik had intusschen op dien eersten morgen, toen ik het daglicht opnieuw aan-

schouwde, veel gehoord en gezien en een les ontvangen voor heel mijn verder leven.

HOOFDSTUK III.

Het toevertrouwde talent.

Dus ook ik zou tot dat doel worden gebruikt.

Dienzelfden middag kwam de kleine jongen terug. De kamer was nu geheel in orde; de juffrouw zat voor het raam achter het ondergordijntje te breien en keek af en toe naar buiten. Zij had den knaap aan den overkant der straat zien staan, en had hem getikt. Dit maakte ik op uit hun gesprek. „Wel, mijn jongen,” hoorde ik haar zeggen, „ik zag je zoo naar boven kijken. En toen dacht ik: misschien heeft hij mij iets te zeggen na onze kennismaking van vanmorgen. Daarom tikte ik tegen het raam. Heb ik goed geraden?”

„Ja,” antwoordde de knaap. „Ik vertelde het aan moeder, weet u, dat van vanmorgen. Ik heb thuis een ziek zusje, dat altijd liggen moet, dag in dag uit. Zij heeft een opgetrokken beentje en zal misschien nooit heelemaal goed kunnen loopen. Maar de juffrouw, bij wie ik op zondagsschool ga, heeft haar laatst bezocht. De juffrouw zei toen tot Anna: „Wij kunnen

allen iets voor Jezus doen, al is het ook nog zoo weinig" U moet weten, mijn zusje breit kousen voor de zending. Dat werk heeft de juffrouw haar aan de hand gedaan. Maar nu vertelde ik haar van dat kalenderblaadje van u. Toen begonnen opeens haar oogen te schitteren en toen zei ze: „O, dat wil ik ook doen. Ik houd van de oude dame, die, evenals ik, niet zoo uit den weg kan komen en toch op die manier iets voor den Heiland tracht te doen." En toen zei ze: „Henk, als je die dame nog eens spreekt, zeg haar dan, dat ik haar voorbeeld zal volgen. Ik wil uit mijn spaarpot dadelijk eene nieuwen scheurkalender koopen en elken morgen het blaadje uitzenden." En nu keek ik, of ik u zag," zei Hendrik, „ik wou u dat even vertellen." Ik zag, dat de oude juffrouw haar bril omhoog schoof en met haar zakdoek een traan wegveegde. Toen zag ik haar doffe oogen glanzen.

„Vertel mij eens, waar je woont, mijn jongen," zei ze. „Ik zou je zusje gaarne eens komen bezoeken, wanneer mijn gestel het mij toelaat. Ik zou heel gaarne kennis met haar maken. Zoo gauw de rheumatiek in mijn been wat beter en het weer gunstig is, kom ik eens bij haar. Zeg dat eens aan je moeder. En heel prettig zou ik het vinden, zoo je mij dan kwaamt afhalen. Dan kon je mij zelf bij haar brengen. Wil je dat wel?" „O ja," zei de jongen met vuur. „Ik zal u goed vast-

houden, u kunt op mij leunen, mijn arm is heel sterk. Maar ik ben ook al acht jaar geworden, nu pas geleden, in Mei."

"Best," zei de juffrouw, "dat vind ik een uitmuntend plan. Doch dan stel ik voor, dat je eerst eens een avondje bij mij komt theedrinken, om de kennismaking voort te zetten. Ik heb mooie boeken met platen over den Transvaalschen oorlog. Marretje zal ze voor den dag halen. Zeg maar, wanneer je kunt komen." „Nu," zei de knaap, „vanavond wel. Ik zal het aan moeder vragen, als u het goedvindt." De juffrouw vond het goed, en de knaap keerde naar huis terug met een stralend gezicht. Hij was er al van verzekerd, dat zijn moeder het goed zou vinden, want Anna zou zijn verzoek ondersteunen, en haar weigerde moeder nooit iets. 't Vooruitzicht van op echte theevisite te mogen gaan bij de oude dame en platen uit den Boerenoorlog te zullen bekijken, deed hem met uitbundige vroolijkheid de trap afsnellen en de voordeur dichttrekken.

De oude juffrouw had haar breiwerk in den schoot gelegd; zij keek het venster uit. Blijkbaar oogde zij den knaap na. Toen stond zij op en nam haar Bijbel van de boekenplank. Zij zocht daarin iets op. Toen zag ik langzaam een traan langs haar gelaat glijden. „Dank, Heer," hoorde ik haar fluisteren, „dat Ge mij in staat wilt stellen te woekeren met het ééne

talent, dat Gij mij hebt toevertrouwd. In al mijn zwakheid en onmacht wilt Gij mij toch nog gebruiken, zooals dat kleine meisje, dat doet wat haar hand vindt om te doen.”

's Avonds zat Hendrik voor de tafel en bekeek platen. Het gelaat der oude juffrouw had een bijzonder vriendelijke en zachte uitdrukking. Er was dien dag een zonnestraal op haar levenspad gevallen. Het jonge, frissche kindergezicht tegenover haar was als een belofte van nog andere vriendelijke levensdagen. Het toevertrouwde talent, waarmede zij woekerde, droeg vruchten, ook voor haarzelve.

Ik wist nu, waarvoor ik den volgenden morgen bestemd was, en ik was met mijn lot tevreden. Alleen hoopte ik, dat het niet zou regenen, want dan zou ik misschien aanstonds onder het slijk worden vertrap. Doch toen de morgen aanbrak, zag ik de vriendelijke zonnestrallen weder door het venster in de kamer vallen. Er was nog niemand. De oude dame was nooit heel vroeg bij de hand, zoo het scheen. Ik was verlangend te weten, welke boodschap ik haar bracht: of zij mij waardig zou keuren, ook eene zending te volbrengen. Ik dacht hierover nog ernstig na, toen de kamerdeur openging en Marretje binnentrad. Deze begon dadelijk de tafel voor het ontbijt gereed te zetten. Het eerst deed zij water in den ketel en plaatste dezen op de gasvlam. Toen

spreidde zij het servet en zette het theeservies klaar, waarnaast zij den Bijbel en het dagboek nederlegde. Juist toen zij met die bezigheid klaar was, kwam de oude juffrouw het vertrek binnen. Zij zag er nog opgewekter uit dan den vorigen dag, scheen mij toe. Het ontbijt had evenals gewoonlijk een geregeld verloop. Toen zij haar hoofdstuk uit Gods Woord gelezen had, stond de juffrouw op, trad op den kalender toe en ik werd afgescheurd. Met haar bril op las ze overluid: „Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.” Dát was dus het woord, 'twelk ik door de wereld dragen moest. Marretje had intusschen de kamer verlaten. Terwijl de dame ontbeet, verrichtte zij blijkbaar eenig werk in de keuken. Toen zij eenige oogenblikken daarna binnenkwam, nam zij mij van de tafel op. „Welk een goede tekst,” zeide zij. „Ik hoop, dat hij in handen mag komen van iemand, die zich bezwaard voelt door zijn zondelast. Hebt u al gelezen wat er achterop het blaadje staat? De dame zeide, dat zij het nog niet gelezen had. Marretje reikte mij over en zij las. Wat ik op mijn rug droeg, zult ge weldra vernemen, lieve lezer.

HOOFDSTUK IV.

Naar de diepte.

Eenige oogenblikken later lag ik op straat. Mijn vorige bezitster had dus voor goed afscheid van mij genomen. Ik bleef in 't eerst onbewegelijk liggen, niemand der voorbijgangers raapte mij op. Er was niet veel wind, zoodat ik begon te denken, dat ik vergeten en vertrapt zou worden. Ik gevoelde bij die gedachte een zekere teleurstelling. Want immers, ik had toch zulk een goede boodschap over te brengen. Doch toen ik daar zoo een paar uur gelegen had, scheen de wind zich te verheffen. Een rukwind hief mij omhoog, droeg mij een heel eind van de plaats, waar ik had gelegen en wierp mij toen weer neer. Ik keek eens om mij heen en zag, dat ik in een park was terechtgekomen. Rondom mij waren boomen en wandelwegen. Hier en daar zag ik een wandelaar, maar niemand naderde mij. Ik lag op een klein grasveld dicht bij een dikken boom. Eindelijk kwam een oude man met een klein meisje aan de hand dicht bij mij. Toen ik goed keek, bemerkte ik aanstonds, dat de man blind was en dat het kind hem geleidde. „Willen wij hier een oogenblik gaan zitten, grootvader?”

hoorde ik haar zeggen. „Hier dicht bij staat een bank.” Op zijn toestemmend antwoord bracht zij hem naar de bank en beiden zetten zich daar neder. „Wat is de lucht helder en blauw,” zei het kind, omhoog kijkend, „en wat zijn de boomen mooi groen. Ik wilde, dat ik u dit alles kon laten zien, grootvadertje. Daarginds stroomt het water langs een breeden groenen zoom, waar veel bloempjes staan. Ik zie roode klaver, madeliefjes en vergeet-mijnietjes. Wil ik er eenige voor u plukken?”

„Ja, dat is goed, Eva-lief,” zei de oude man. „Ik ruik gaarne die veldbloempjes. Ze herinneren mij aan oude tijden; aan mijn kinderjaren, toen ik over de groene weiden sprong en den geur van het klavergras opsnoof. Maar blijf niet lang weg, liefje; anders word ik beangst.” Met de belofte, spoedig weer te zullen keeren, dartelde het kind heen.

Tusschen de boomen door kon ik haar zien. Blonde lokken zwierden haar om de schouders, het lichte, katoenen kleedje fladderde in den wind. Zij zag er heel lief uit in de glanzende stralen van de morgenzon. Terwijl zij bukte om de bloemen te plukken, viel er een bundel zonnestrallen op haar hoofdje. Zij had haar hoed afgezet en aan haar grootvader ter bewaring gegeven. Even later kwam zij terug met schitterende oogen en blozend gezichtje, de handen vol bloemen. Om zich heen ziende, of geen bespiedend oog van een politieagent

haar gadesloeg, nam zij den kortsten weg over het grasveld naar de plaats, waar haar grootvader geduldig op haar zat te wachten. Zoo kwam zij langs de plek, waar ik lag. In haar dartelheid was zij bijna over mij heen geloopt, maar zij zag mij nog bijtijds, bukte zich en raapte mij toen op.

Met de oogen op mij gevestigd, ging zij nu langzaam verder. „Hè, grootvader,” zei ze, „luister eens, wat ik hier vind; daar had ik bijna op getrapt.” „Wat is het, mijn kind? Hebt je iets bijzonders gevonden?” vroeg de oude man belangstellend. „Iets kostbaars, dat een ander misschien heeft verloren?” „Neen, grootvader, 't is geen heel kostbaar iets, dat ik daar vind; niets dan een kalenderblaadje. Zeker heeft iemand het daar neergeworpen of mogelijk heeft de wind het hier naar toe geblazen.”

„Wat staat er op geschreven?” vroeg de oude man. En met haar vinger de letters aanwijzende, las Eva: „Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.” „Dat is een tekst uit den Bijbel, kind,” zei de grijsaard. „Ik heb dien vroeger wel meer gehoord. Staat er nog iets onder misschien? Lees dat dan ook.” En Eva las verder; nu wat langzamer, omdat de druk kleiner was; want zij scheen nog niet ver in het lezen gevorderd te zijn: „Gevoelt gij, lieve lezer, die dit blaadje in handen krijgt, u soms bezwaard door een groote schuld, die

gij niet bij machte zijt om te betalen? Zie dan op het Lam Gods, dat is, zie op den Heere Jezus Christus, die de zonde der wereld wegneemt. Hij droeg ook den last van uwe zonde aan het kruishout op Golgotha. „Het is volbracht!” riep Hij stervend uit. Met dat woord verzekert Hij ons, dat de geheele schuld, die wij door onze zonde op ons hebben geladen, volkomen is betaald. Drukt de last der zonde uw geweten en kunt gij daaraan niet ontkomen? Zie het Lam, dat de zonde der wereld wegneemt. Zie op Hem, maar met den blik des geloofs.”

Eva zweeg. Doodstil stond zij voor haar grootvader. De bloemen lagen alle op den grond. Zij waren gevallen, maar zij had er niet op gelet. Zij hield mij nog steeds in de hand. „Wat beteekent dat alles, grootvader?” vroeg ze verwonderd. „Wie is dat Lam, waarvan dit blaadje spreekt?” De oude man kuchte eens even. „Dat zal ik je later wel eens uitleggen,” zei hij. Blijkbaar wenschte hij op dat oogenblik verdere vragen te vermijden. „Staat er achter op het blaadje niet een verhaaltje? Dat is gewoonlijk zoo. Lees dat dan ook maar eens.” Het kind keerde mij om. „Er staat een versje achterop,” zei ze. En voortgaande, las ze, wat er op mijn rug geschreven stond:

„Ik vond in droefheid zegen
 En balsem voor de pijn,
 Gelijk een milde regen
 Na barren zonneshijn;
 Aan Mara's bittere stroomen
 't Verzoenend wonderhout;
 Gods licht na zwarte droomen;
 Een wolk, omzoomd met goud.”

„Kom,” zei de oude man, terwijl hij het kind bij de hand vatte, „laten wij een eindje oploopen. Het is kil om stil te zitten; het waait.” Eva raapte nu de bloemen op van den grond. Zij nam haar grootvaders hand en wandelde met hem voort. Maar op het zonnige gezichtje lag thans een uitdrukking van nadenken en ernst. Zij hield mij nog steeds vast. Eindelijk liet zij mij in een taschje glijden. Zij wilde mij dus bewaren.

HOOFDSTUK V.

Een nieuwe kennis.

„Laten wij nu naar huis gaan, Eva,” zei de grijsaard. „Zeker is het al haast bij twaalven; grootmoe zal ongerust worden, als wij langer uitblijven.” „Goed, grootva,” antwoordde het kind gedwee. Zij vervolgden nu hun weg,

terwijl ik hen vergezelde. Ik was benieuwd, waar ik thans heenging. Nieuwsgierig keek ik boven den rand van Eva's taschje uit om den weg te verkennen. Wij verlieten het park en gingen vele straten door. Eindelijk kwamen wij aan een nieuw gedeelte van de stad. Daar stonden twee rijen nette huisjes. Een daarvan traden wij binnen. Het was een kleine kamer, waarin wij ons een oogenblik later bevonden. Een vierkante tafel stond tusschen twee ramen geschoven. Heldere, witte ondergordijntjes bedekten het onderste gedeelte van de vensters. In de kozijnen stonden potjes geraniums. Een oude vrouw stond voor de tafel. Zij was juist bezig brood te snijden, toen wij binnentraden. Een witte morgenmuts met breede strook omsloot haar gerimpeld gelaat.

„Wel vader, gij zijt lang uitgebleven met de kleine meid; waar zijt gij samen heen geweest?” vroeg ze. „Gij hebt de koffie koud laten worden.”

„We waren in het park, de zon scheen zoo heerlijk, en o, grootmoe, er waren zooveel bloemen!” riep Eva verrukt. „Zie eens hier. Ik heb er enkele meegenomen, maar lang niet allemaal. Ik vrees, dat ik er onderweg verloren heb met het vinden van het kalenderblaadje.”

„Met wat?” vroeg de grootmoeder. En nu haalde Eva mij te voorschijn en toonde mij aan haar grootmoeder. De oude vrouw zette haar bril op en las. „Grootva zegt, dat het

een tekst uit den Bijbel is," zei het kind. „Hij weet er alles van en zal het mij later vertellen, zegt hij. Kent gij het Lam, grootmoe, dat de zonde der wereld wegneemt? Wat beteekent dat eigenlijk?"

„Misschien zal ik je dat later eens vertellen, kind. Ga nu aan tafel zitten en eet je boterham. Zoo meteen komt je vader. Hij moest nog even een boodschap doen in de buurt."

„Is hij dan al thuis geweest?" vroeg Eva teleurgesteld. Zij was altijd gewoon haar vader tegemoet te gaan, als hij van zijn werk naar huis kwam. 't Was de schuld van het kalenderblaadje, dacht ze, dat ze zich zoo verlaat had. De oude vrouw zette intusschen de boterhammen klaar en schonk de koffie in. Toen schikte men zich aan tafel. Alleen één plaats bleef nog open, 't was die van Eva's vader. 't Duurde echter niet lang, of deze trad binnen.

Eva's vader was een werkman, timmerman van beroep. Hij had zijn vrouw verloren, drie jaar geleden, en woonde nu met zijn dochtertje bij zijn schoonouders in. De oude man was reeds sedert jaren blind. Hij genoot een klein pensioen, doch dat niet toereikende was om er geheel alleen van te leven. Eva's vader verdiende een goed weekloon en betaalde voor zich en zijn dochtertje kostgeld. De grootmoeder, een wakkere, knappe vrouw, deed de huishouding, wiesch, stopte de kousen en verzorgde haar kleindochtertje met teedere

liefde. Gewoonlijk ging Eva naar school. Sinds eenigen tijd echter was ze niet al te wel. Daarom had de dokter haar het schoolgaan verboden en de buitenlucht voorgeschreven tot herstel. En nu ging ze geregeld elken morgen met den ouden man een wandeling doen in het park of langs de buitenwegen. Beiden genoten van die frissche lucht, en ook op den zwakken, blinden grijsaard hadden die wandelingen een weldadigen invloed. Hij gevoelde zich sterker dan voorheen, sliep rustiger, en zijn pijpje smaakte hem ook beter.

Toen Eva's vader de kamer binnenkwam, sprong zijn dochtertje naar hem toe, sloeg beide armen om zijn hals en nestelde zich tegen hem aan. „Prettig gewandeld, kleintje?” vroeg de vader, terwijl hij zijn kind over het blonde haar streekte. „Heel prettig, vader,” antwoordde zij. „Ik heb bloemen geplukt voor grootvader en ik heb ook iets gevonden.”

„Iets gevonden?” herhaalde haar vader verwonderd.

„Och,” antwoordde de oude vrouw, „'t was maar een blaadje van een scheurkalender, ze begrijpt toch niet, wat er op staat.”

„Maar u zou het mij uitleggen,” riep Eva uit, „en grootvader weet ook wel, wat het beteekent. Hij zegt, dat het een tekst is, die in den Bijbel staat; en daar wil ik juist heel graag iets van weten. Misschien kunt u het mij ook wel vertellen?”

Van uit mijn schuilhoek in Eva's taschje zag ik, hoe de man zijn voorhoofd fronste en nadenkend met de hand langs zijn baard streek. „Ik weet niet heel veel van den Bijbel af, kind,” zei hij. „Wij arbeiders-menschen hebben daar niet veel tijd voor, om in den Bijbel te lezen. Maar laat eens zien.”

Eva stond van de tafel op, nam mij uit het taschje en overhandigde mij aan haar vader. Hij las de woorden: „Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.” Toen legde hij mij neder en begon zijn koffie uit te drinken. Ik bemerkte al aanstonds, dat ik niet in een Christelijke omgeving was gekomen. Men wist hier niets of althans heel weinig van God en den Bijbel. Ook werd er niet gebeden of gedankt aan tafel. God, den Gever van alle goede gaven en volmaakte giften, zag men voorbij en erkende men niet. Dit smartte mij. Ik nam mij voor, een zwijgende prediking te zijn. Ook hoopte ik, dat ik door middel van die kinderhanden tot een zegen mocht worden gesteld. Het brood werd zwijgend genuttigd. Eva keek nadenkend naar haar vader; er lag een angstige uitdrukking op haar lief gezichtje. Eindelijk zei ze: „Hebt u niet een Bijbel, vader?”

„Jawel, kind; dien, welken uw moeder en ik op onzen trouwdag ontvingen in de kerk. Maar ik weet eigenlijk niet, waar hij gebleven is. Ik denk, dat hij met de verhuizing hier of daar in een kist is gestopt. Ik zal er bij ge-

legenheid eens naar kijken. Eet nu gauw door, want ik moet zoo dadelijk weer weg en ik wilde wel, dat je mij een eindje wegbracht."

Eva haastte zich, doch haar gedachten vertoefden blijkbaar bij mij. Terwijl zij van tafel opstond, streek ze liefkoozend met haar vingers over mij heen. Toen borg ze mij weer in het taschje, waarin zij haar beursje en andere kleine schatten bewaarde. Zoo nam zij mij mee, toen zij aan de hand van haar vader de deur uitwipte.

Wij brachten haar vader een eindje weg. Toen bleef zij staan en kuste hem goeden dag. Nog even oogde zij hem na en zwaaide hem met haar zakdoek een laatsten groet toe. Weldra was hij uit haar gezicht verdwenen. Langzaam keerde zij naar huis terug. Grootvader ging altijd omstreeks dien tijd zijn middagdutje doen, zooals ik later opmerkte. Zij had zich dus niet te haasten om thuis te komen. Juist, terwijl zij het straatje insloeg, dat naar haar woning leidde, hoorde zij zich bij den naam roepen. Zij keek om. 't Was Elly Smit, die haar stond op te wachten, een vroeger buurmeisje. Zij hield een pakje onder den arm. „Ga je even mee, Eva?” riep ze haar toe. „Ik moet naar den schoenmaker om mijn laarzen weg te brengen, het kan net voor schooltijd.”

Eva ging terug, naar Elly toe, en samen gingen de beide meisjes nu op weg. Elly haastte zich; ze had niet heel veel tijd, maar

ze maakte graag een praatje met Eva. Zij benijdde haar vriendinnetje, omdat deze zoo vrij kon rondloopen en niet naar school behoefde. Wel vond ze, dat Eva er zwak en teer uitzag, maar ze was immers niet ziek. Zij had op dat oogenblik wel in Eva's plaats willen zijn. De zon scheen zoo heerlijk; het was niets prettig, om dan op de schoolbanken te moeten zitten. Maar ze moest naar school. En daarom maar gauw aangestapt naar den schoenmaker; anders kwam ze nog te laat.

HOOFDSTUK VI.

Wat ik verder hoorde en zag.

„Wat heb je daar in je taschje?” riep Elly uit. We waren nu bij den schoenmaker. Hij zat voor zijn werktafel, ijverig bezig een laars te zoolen, terwijl hij af en toe naar de voeten van de menschen keek, die zijn kelderraam passeerden. Kleine Eva had mij blijkbaar niet heel goed weggestopt, ik stak met een punt uit haar taschje. Maar daardoor kon ik ook mijn omgeving overzien. Elly trok mij met een ruk uit mijn schuilhoek te voorschijn. „O! 't is een kalenderblaadje,” riep ze uit, „wat heb je

daar nu aan? Moet je dat als zoo'n kostbaren schat bij je dragen?"

„Ik heb het vanmorgen in het park gevonden,” zei Eva. Haastig stak zij de hand uit om mij weder terug te nemen. De schoenmaker keek ons over zijn bril aan. „Dat kan zeker een kostbare schat zijn,” zeide hij, Elly ernstig aanziende. „En Eva heeft gelijk, dat zij het bewaart, als er iets goeds op staat. Laat eens zien!” Hij stak de hand naar mij uit, nam mij tusschen duim en vinger aan en las den tekst. „Dat is een kostbaar woord, kinderen,” zeide hij. „Het spreekt ons van het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. Dat is de Heere Jezus Christus, Wiens Bloed van alle zonden reinigt. Het staat er duidelijk onder geschreven.” En hij las mij hardop voor. Elly had niet veel zin, zooals zij fluisterend tot Eva zeide, om naar een preek te luisteren. Ze nam haastig afscheid, zeggende, dat ze naar school moest. Maar mijn kleine vriendin bleef staan, verlangende om meer te hooren. „Wat bedoelt het blaadje eigenlijk?” vroeg ze, blijde dat de schoenmaker er meer van scheen te weten en het ook wel wilde zeggen. „Het bedoelt,” zei de oude man eerbiedig, „dat de Heere Jezus Christus, Die voor onze zonden stierf aan het vloekhout, met Zijn dierbaar bloed voor ons heeft betaald, zoodat wij nu niet meer den vloek van Gods toorn tegen de zonde hebben te dragen. Weet gij, mijn kind, wij zijn

allen zondaars, groot en klein. Allen hebben wij tegen Gods geboden gezondigd en gedaan wat kwaad was in Zijn oogen. Wij verdienden allen gestraft te worden, zoodat wij voor eeuwig van Gods aangezicht verstooten waren en nimmer den Hemel konden binnengaan. Maar nu is de Heere Jezus Christus als een klein kindje op de aarde gekomen. Hij is geboren in een stal en gestorven aan een kruis, opdat Hij voor ons den Hemel zou ontsluiten. O, als ik daarvan ga vertellen, dan ben ik nog lang niet uitgepraat. Weet gij van dat alles niets af, mijn kind?"

„Ik weet wél van het Kindje in Bethlehems kribbe,” zei Eva. „Die geschiedenis heeft grootmoeder mij eens op het Kerstfeest verteld. Maar van dat andere weet ik niet veel.” „Zoudt gij er gaarne meer van weten, kleine meid?” vroeg baas Klundert. „Gij moogt gerust eens aankomen. Terwijl ik hier zit te werken, kan ik u er alles van vertellen. Het zal u gelukkig maken te weten, dat Hij u liefheeft, voor u in de wereld kwam om u zalig te maken, voor u leed en stierf. Want dat alles deed Hij ook voor kinderen. Hij had de kinderen lief, Hij nam ze tijdens Zijn omwandeling op aarde in Zijn armen, zegende ze en zeide, dat hunner het Koninkrijk der Hemelen was. Dat weet gij toch zeker wel?” „Niet heel goed,” antwoordde Eva, verlegen over haar onkunde. Maar de schoenmaker knikte haar vriendelijk

en bemoedigend toe. „Ik wil er u graag alles van vertellen,” zeide hij. „Kom zoo dikwijls gij wilt, ge treft mij altijd hier in mijn werkplaats. Ziet gij, Eva, ik ben ook een zondaar, voor wien Hij gekomen is. Eéns was er een tijd, dat ik er maar op los zondigde en niet dacht aan God noch Zijn gebod. Maar toen hoorde ik van Hem, mijn dierbaren Zaligmaker, dien ik toen nog niet kende; Hij kwam tot mij, Hij had mededoogen met mij en Hij nam mij voor Zijn rekening. Dat wil zeggen: Hij trok zich het lot van een slecht mensch, als ik ben, aan. En toen zeide Hij tot mij: Ik heb u lief, Ik droeg uwe zonden en betaalde al uw schuld. Wilt gij Mij gehoorzaam zijn en Mij liefhebben? Dan zal Ik u naar den Hemel geleiden. Geef mij maar uw hand.”

„En deedt gij dat?” vroeg Eva.

„Ik deed het,” bevestigde de schoenmaker. „En nu ben ik er zeker van, heel zeker, dat, als ik kom te sterven, ik naar den Hemel ga, want God kan geen zonde en schuld meer in mij vinden. Mijn Zaligmaker heeft alles weggenomen, toen Hij als een Lam is geslacht op Golgotha's kruis.”

Ik zag den blos op Eva's gezichtje al hooger en hooger worden. Haar oogen schenen nog grooter en haar ademhaling ging snel. Eindelijk zeide ze: „Mag ik dan nog eens terugkomen als 't u blijft? Ik moet nu naar huis, grootvader zal zijn middagslaapje al uit hebben, en groot-

moeder wordt anders ongerust." Zij nam een hartelijk afscheid van den schoenmaker en liep toen haastig heen. Doch niet, voordat ze mij weer zorgvuldig in haar taschje had geborgen. Van dien dag af bezocht Eva geregeld de schoenmakerswerkplaats van baas Klundert. Ik vergezelde haar steeds, want ze hield mij trouw bij zich. Niemand bij haar in huis sloeg meer acht op mij. Ook vermoedden noch haar vader, noch haar grootouders, van welken aard de bezoeken waren, die zij bij den schoenmaker bracht. Eva zocht verpoozing. 't Kon hun niet schelen, waar zij liep, als haar maar geen ongeluk overkwam. Doch de schoenmakerswerkplaats werd een godsgebouw, omdat daar biddende in een kinderziel goed zaad werd uitgezaaid. Baas Klundert was een vroom godvreezend man. Toen hij zag, hoe begeerig het kleine meisje was om meer van God te hooren en van de zaligheid, die in Jezus Christus gevonden wordt, ging hij voort met zaaien; de wasdom moest van Boven komen. Hij had een moeilijken weg achter zich. Van een zondaar was hij geworden een kind van God. En sedert was het geheel zijn lust en eenig verlangen, iets voor zijn Heiland te mogen doen, die alles voor hem deed. Geen werk was hem te groot of te veel, maar ook geen arbeid te gering of te klein. En het was bij hem, zooals bij alle ware Christenen: Bidt en werkt.

HOOFDSTUK VII.

Mijn kleine vriendin.

De zomer was voorbijgesneld, het najaar deed zijn intocht. Regendagen, scherpe noord-oostenwinden wisselden af met nu en dan een zonnigen herfstdag. Kleine Eva ging niet meer dag in dag uit naar baas Klundert. Een enkelen warmen dag kwam ze nog eens even buiten, in het zonnetje. Van schoolgaan was niets meer gekomen sinds den dag, toen zij met haar grootvader in het park was en ik haar het eerst ontmoette. Haar gezichtje was de laatste weken al smaller en smaller geworden; het blokje op de ingevallen kaken al hooger en scherper gekleurd; de oogen onnatuurlijk groot en schitterend. Als zij buiten werd gebracht, lag zij in kussens op twee stoelen. Haar grootvader zat dan naast haar, met haar vermagerd handje in de zijne. Hij sprak weinig. Af en toe streelde hij met zijn bevende hand haar weelderig haar of boog zich om het kind een kus te geven. Hij wist maar al te goed, ofschoon niemand het hem zei, dat zijn kleine gezellin hem nimmer meer op zijn wandelingen tot geleidster zou strekken. Haar handje was zoo teer, als het in de zijne rustte, dat hij bevreesd was het te streelen, uit angst haar pijn te zullen doen.

't Was een mooie, warme, zonnige herfst-dag. De bladeren, die nog aan de boomen hingen, waren met goud getint; de wind ruischte door het afgevallen loover; alles sprak van sterven en vergaan.

„Grootvader,” sprak Eva opeens met zwakke stem, „ik zal niet zoo heel lang meer bij u zijn. Ik ga spoedig naar den Hemel. Zijt gij niet blijde, dat ik daar zijn zal om u op te wachten, als gij komt? Want gij zult daar toch wel komen, niet waar, grootva? Als het mocht zijn, dat u bang bent om te sterven, moet u denken aan den tekst: Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. Gij zijt wel blind en kunt de dingen van buiten niet zien. Maar baas Klundert heeft gezegd, dat wij ook een geestelijk oog bezitten, waarmede wij andere, veel heerlijker dingen kunnen aanschouwen. Wij moeten God bidden, dat Hij ons Zijn Heiligen Geest schenke, opdat onze oogen verlicht worden, dat wij Jezus mogen zien. Ziet u Hem, grootvader?”

„Neen, Eva, ik zie Hem nog niet. Ik ben een oud man en heb mij nooit veel om die dingen bekommerd. Ik wilde nu wel, dat ik er meer van wist. Ja, ik wist wel, dat de Heere Jezus Christus op aarde gekomen was, maar ik dacht niet aan Hem en gaf er niet om. Daar heb ik nu veel berouw van, en ik zou wenschen, dat het anders was.”

De oude man zuchtte en zweeg.

„Grootvader,” zei Eva nadenkend, „als ik er niet meer ben, moet ge vader vragen, u naar den schoenmaker te brengen, elken dag. Hij zal er u alles van vertellen, zooals hij het ook mij heeft gedaan. En 't kwam door het kalenderblaadje, dat ik in het park vond, op dien morgen, toen ik de bloemen voor u plukte. Als ik dat niet gevonden had, zou ik er nooit aan gedacht hebben er over te spreken of er naar te vragen. Maar daardoor kwam het. Ik was zoo verlangend er meer van te weten, en baas Klundert wist er alles van. En nu ben ik zoo blij, dat ik er alles van weet, omdat ik binnenkort ga sterven. Ik had nooit geweten, dat de Heere Jezus mij zóó lief had, dat Hij zich als een lam liet slachten om te maken, dat ik in den Hemel kon komen. Maar nu ik dat weet, ben ik niets bang om te sterven. Als ik er niets van vernomen had, zou ik bevreesd geweest zijn voor den dood. Beloofst gij, lieve grootva, dat gij aan den schoenmaker zult vragen u alles te vertellen, wat hij mij heeft gezegd? Ik bedoel van God, en den Hemel, en den Heere Jezus Christus? Gij zult misschien ook niet heel lang meer leven. En ik zou zoo gaarne willen, dat u even gelukkig waart, als ik nu ben. O, ik ben zoo gelukkig. En weet gij, waarom? Omdat, als ik uit uw armen en die van vader word genomen, ik overga in de armen van den Goeden Herder.

Want er staat in den Bijbel, dat de Heere Jezus de Goede Herder is, en dat Hij de lammeren draagt in Zijn schoot."

Vermoeid zweeg de kleine zieke. Ik zag evenwel, dat de oude man het grijze hoofd gebogen hield en dat er tranen druppelden tusschen de handen, waarmee hij zijn blinde oogen bedekte. Eva had mij altijd bij zich gehouden, steeds op mijn oude plaatsje, in haar kleine taschje, bij haar schatten. Maar ik wist, dat *ik* haar kostbaarst kleinood was. Haar vader had op haar uitdrukkelijk verlangen den Bijbel opgezocht, dien hij op zijn trouwdag ten geschenke had gekregen in de kerk. Des avonds las hij er haar uit voor, als zijn dagtaak was afgelopen en hij bij haar zat. Dat was voor Eva het heerlijkst uurtje van den dag. Baas Klundert, de schoenmaker, kwam eens op een Zondagmiddag naar zijn kleine vriendin kijken. „Weet gij wel, dat ik er heelemaal niets van wist — van alles, wat gij mij verteld hebt?" vroeg de kleine zieke. „Als vader er niet was, zou ik u het kalenderblaadje geven tot een aandenken, maar nu heb ik het aan hem beloofd. Hij zal het goed bewaren, dat het niet verloren raakt."

Wij waren nooit meer in het park geweest sinds dien morgen, dat mijn kleine vriendin mij vond. Ik dacht, dat ik die plaats wel niet terug zou zien. Maar op den morgen, toen Eva begraven werd, gingen wij er langs. Ik

was uit haar hand overgegaan in die haars vaders, en hij had mij in zijn vestzak gestoken. Van uit de volgkoets, waarin wij reden, zag ik de plek, waar ik toen gelegen had en van waar de kleine handen mij hadden meegenomen. Nu waren die handen wit als marmer, gevouwen in den dood. Op den avond van haar sterven had zij mij aan haar vader gegeven. Hij lag geknield voor haar bedje en schreide bitter. Zij was zijn enig kind, zijn lieveling, zijn alles. En nu ging zij van hem heen. Maar terwijl zij mij in haar kleine stervende hand hield, zag ik haar gezichtje glinsteren in het avondzonlicht, dat door het half ontbladerde geboomte voor het venster speelde, en ik hoorde haar fluisteren: „Vader, zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. Hij heeft mijn zonden weggenomen en ook de uwe, vader!” Hij kuste haar teeder op het klamme voorhoofd, waarop het doodsweet parelde; daarop drukte hij haar de oogen dicht. Nu ging zij naar haar laatste rustplaats, en het zonlicht speelde op de plek, waar zij mij gevonden had. Zij had mijn boodschap ontvangen, en ik had aan haar mijn zending volbracht.

HOOFDSTUK VIII.

Een goede tijding uit een ver land.

Eva's vader had mij bij zich gestoken, maar hij dacht weinig aan mij, ofschoon hij mij overal medenam: naar de werkplaats, op de wandeling, ja ook naar het kerkhof, als hij het graf van zijn dochtertje bezocht. Soms zat hij daar uren lang des Zondagsmorgens, en keek stil en strak voor zich uit. Hij had een houten hekje om het grafje van zijn kind gemaakt en er een steentje op laten leggen. Daarin stond Eva's naam gebeiteld, haar leeftijd, en de dag, waarop zij gestorven was. Zij was negen jaar oud geworden.

Baas Klundert had ook iets gedaan. Hij had een klein zwart bordje laten maken. Daarop stond in groote, witte letters de tekst: „Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt”, en de datum, waarop zij hem dien tekst voor 't eerst had getoond. Dikwijls ook bracht de schoenmaker een bezoek aan het grafje. Eens op een Zondagmiddag trof hij daar Eva's vader aan. Vol medelijden legde hij zijn hand op diens schouder. „Vriend,” zeide hij, „zij is niet gestorven, zij slaapt hier slechts. Haar ziel leeft in heerlijkheid bij God. Kunt gij u niet over haar heengaan troosten? Zie eens,

het was door Hem — hij wees op de woorden van den tekst — dat zij den Hemel is binnengegaan. Gij kunt daar ook komen, langs denzelfden weg. Er is maar één weg, n.l. die, welke over Golgotha's heuvel voert en langs het kruis, dat daar is geplant. Uw kind heeft u den weg gewezen en wenkt u toe."

In het eerst schenen de woorden van den schoenmaker in te slaan bij den bedroefden man. Hij nam ze van het kerkhof mede en overdacht ze thuis. Doch de verbittering en de opstand, welke zijn ziel vervulden jegens God, die hem zijn kind ontnomen had, was zóó groot, dat ze den boventoon behielden. De beproeving maakte hem hard, tegen de stem van zijn geweten in. De schoenmaker zag het en het bedroefde hem. Hij liet den verbitterden, beroofden man niet aan zijn lot over, maar bracht hem gedurig weer den troost van Gods Woord. Soms wandelde hij des Zondags met hem mede naar het kerkhof. Dan sprak hij over den Hemel, het beter Vaderland, waar niemand zich meer eenzaam, bedroefd of verlaten gevoelt; waar zonde, ziekte, dood, noch rouw meer binnenkomen en waar geen tranen vloeien. Die taal verzachtte de pijn daarbinnen in het hart van den beroofden man. Zij klonk hem als verwijderde muziek in de ooren, als een goede tijding uit een ver land. Maar wanneer de Zondag voorbij was en het dagelijksch leven met zijn be-

slofmering en moeite zich deed gelden, verzwakte de indruk en kwam de oude bitterheid weer boven.

Met den blinden grootvader was 't echter anders. Sinds Eva's sterven was er iets in den ouden man ontwaakt. Hij was meer in zichzelf gekeerd. Ofschoon zijn lichamelijk oog gesloten was voor het licht daarbuiten, zijn zielsoog begon zich te openen voor het groote, het eeuwige Licht. Menig uurtje bracht hij door in de schoenmakerswerkplaats. Zijn schoonzoon bracht hem op zijn verzoek dikwijls daarheen. En terwijl de schoenmaker ijverig voortwerkte, onderwees hij den grijsaard aangaande den weg des behouds. De blinde man dronk als een dorstige van het water des levens en riep evenals die andere blinde tijdens Jezus' omwandeling op aarde uit: „Zou Davids! ontferm u mijner!” En de Heere Christus, die eenmaal sprak: Die tot Mij komt, zal Ik geenszins uitwerpen, — die gisteren en heden dezelfde blijft tot in der eeuwigheid, ontfermde Zich over den ouden man en openbaarde Zich aan zijn ziel. Sedert dien dag lag er een uitdrukking van vrede op het gelaat van den grijsaard. Hij werd er zich volkomen van bewust, dat het Lam, hetwelk de zonde der wereld wegneemt, ook zijn zonde had uitgedelgd, en hij verblijdde zich. Hij wist ook, dat het niet zoo heel lang meer duren zou, dat hij zijn geliefd kleinkind zou wederzien,

in waarheid zien, aan de voeten van den Heiland; en hij verheugde zich met een onuitsprekelijke vreugde.

Soms kwam de schoenmaker des avonds, als zijn dagtaak was volbracht, een uurtje praten. Altijd werd dan Gods Woord gelezen en onderzocht. In den beginne bleef Eva's vader thuis. Stil en zwijgend zat hij meestal zijn pijp te rooken bij de tafel. Maar 't scheen in 't eind, of de bezoeken van den schoenmaker hem begonnen te verdrieten. Hij werd ongeduldig, was prikkelbaar en misnoegd. In 't laatst begon hij de deur uit te loopen, en ging de straat op. Dat smartte den schoenmaker; hij trachtte hem hiervan terug te houden, — maar vergeefs. Zijn overredende woorden werkten niets anders uit dan dat Eva's vader hem trachtte te ontloopen. Soms kwam hij in 't geheel niet naar huis. Waar hij zich ophield, hoe hij de avonden doorbracht, daarover liet hij zich niet uit. Hij werd al meer en meer stil en in zichzelf gekeerd. De goede tijding uit het verre land bereikte wel zijn oor, maar roerde niet langer de teedere snaren zijner ziel. Hij kon en wilde zich niet laten troosten. Hij zag ook niet meer naar mij om. Zonder dat hij aan mij dacht, was ik echter een zwijgende metgezel op al zijn wegen. Alleen ik wist dan, waar hij zijn avonden sleet. Ook was ik de eenige, die getuige was van zijn zielsangst en droefheid.

Ach, indien hij mij wilde raadplegen, welk een goede tijding had ik voor hem gehad uit dat land, waar zijn kind vertoefde, het Vaderland der vromen, dat zoo ver schijnt en toch zoo dicht nabij is voor allen, die daar thuis behooren. Maar mijn boodschap vond geen weerklank meer in zijn ziel.

HOOFDSTUK IX.

In slecht gezelschap.

Op zekeren avond, dat de wind langs de huizen gierde en de regen tegen de ramen kletterde, bevond ik mij met Eva's vader op straat. Ik kon niet zien, want ik zat heel diep verborgen in zijn vestzak, waar hij mij geheel schein te hebben vergeten. Ik was een paar dagen afgezonderd geweest in diepe duisternis. Die had ik doorgebracht in een donkere klerkast tusschen allerlei ander goed. Maar nu had hij dit vest weer aangetrokken. Hoewel ik niets kon zien, hoorde ik echter het geluid van den regen tikken op de straatsteen en in de vensterkozijnen. Ik had een onbehagelijk gevoel, alsof wij ons op verkeerde wegen bevonden. En dat bleek al spoedig het geval

te zijn. 't Was de eerste maal, dat hij een heusche kroeg binnentrad. Aan het rumoer, dat in de gelagkamer heerschte, aan de lucht van brandewijn, tabak en sigaren, aan de luidruchtige stemmen om mij heen, bemerkte ik dit al spoedig. Mijn eigenaar liep het vertrek binnen en ging ergens zitten midden in de drukte. Hij bestelde een glas brandewijn. In het eerst zat hij geheel alleen aan een tafeltje; tenminste ik kon niet bemerken, dat er zich iemand in zijn nabijheid bevond. Maar al heel gauw kreeg hij gezelschap. Een paar mannen zetten zich bij hem neer en stelden hem voor, een spelletje met hen te kaarten. Welk een walging, afschuw en droefheid zich van mij meester maakten in die omgeving, kan ik niet zeggen. Ik voelde het hart van Eva's vader vlak bij mij kloppen. Ach, waarom neigde hij zich niet tot mij, die hem zulk een geheel anderen troost te schenken had en hem den weg tot zijn kind kon wijzen! Nu zette hij den voet op het hellend vlak, 'twelk afdaalt naar verderf en ondergang. Het duurde niet lang, of hij had zich laten overhalen tot het spel en zich er in verdiept. Ik bemerkte, dat het eerste glas brandewijn spoedig gevolgd werd door een tweede, een derde, een vierde. Ook merkte ik op, dat, waar hij in 't eerst gedurig won bij het spel, hij langzamerhand al meer begon te verliezen. Dat prikkelde hem en bracht hem uit zijn humeur, maar toch

speelde hij door. Hij had zijn beurs voor den dag gehaald en al wat daarin was, verspeeld. Hij zocht in zijn zakken, of hij nog hier of daar eenig geld vond. Eindelijk stak hij zijn vinger in den zak van zijn vest en in plaats van geld, hield hij mij tusschen duim en vinger. Hij wierp mij op tafel. Nu zag ik eerst, in welk slecht gezelschap ik mij bevond. Lieden met dronkenmansgezichten en dronkenmansstemmen, die slechts de weerzinwekkendste en laagste taal spraken. Een ruwe hand nam mij op, vouwde mij geheel open en begon mijn voorzijde te lezen. Een verschrikkelijk gelach volgde, als van duivelen uit den afgrond. Hun beoedelde vingers be-duimelden en verontreinigden mij, terwijl ik van hand tot hand ging en het voorwerp was van hun spot en godslastering. „Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.” Sprak die stem ook niet tot hen, spelers en dronkaards, die zij waren? Met stille droefheid zag ik naar Eva's vader, of hij mij niet uit deze benauwdheid zou verlossen en mij weder tot zich nemen. Maar hij lette schijnbaar niet op mij, hoewel ik zag, dat de ruwe scherts hem half ontnuchterde. Het was in 't eerst geweest, of een electriche schok hem doortintelde. Maar hij had zich spoedig heengezet over zijn gevoel.

„Hij is fijn!” spotte er een, „en draagt bijbelteksten in zijn zak. Hoort gij wel, jongens?”

Maar nu werd Eva's vader kwaad. Ik hoorde hem met een dikke tong zeggen, dat ik in verband stond met zijn gestorven dochttertje, en dat hij mij terug moest hebben. Maar de man, die mij had opgenomen, rolde mij in elkander. Blijkbaar was hij van plan met mij zijn pijp aan te steken. Hij stond op en wilde mij bij de gasvlam houden. Maar nu sprong Eva's vader overeind en wilde mij uit zijn handen rukken. Ik viel op den grond en raakte onder den voet. Er volgde een kleine vechtpartij. Daarop verscheen de waard met zijn vrouw. Geholpen door eenige bezoekers, wierpen zij de mannen, waaronder ook Eva's vader, de gelagkamer uit. Dus scheidden wij op een betreurenswaardige wijze. Daar lag ik nu op den vuilen, natten, zanderigen grond, vertrapt, verkreukeld en verontreinigd. En toch predikte ik, te midden van dien poel van zonde en ongerechtigheid, in duidelijke, groote, zwarte letters Hem, den vlekkeloos Reine, die Zijn bloed had gestort, een zoenoffer voor de zonden der wereld, die Hem uitwierp. Welk een diepe smart gevoelde ik over Eva's vader. Slechts hoopte ik, dat het woord, 'twelk ik hem gebracht had, nog zou naprediken in zijn ziel. Eén troost bleef mij over. Mijn opschrift stond op Eva's graf. Nooit zou hij daar kunnen zijn, of hij moest zich mijner herinneren. Maar ik wist, dat hij zich in slecht gezelschap bevond, evenals ik zelf, die tot laat in den nacht getuige bleef van zonde en ongerechtigheid.

HOOFDSTUK X.

In andere handen.

Uren lang bleef ik daar liggen op dezelfde plek. Eindelijk ging de laatste bezoeker heen; de lampen werden uitgedaan en alles om mij heen was donker en stil. Ik vroeg mijzelf af, wat er nu met mij te gebeuren stond, wat er in de toekomst van mij worden zou. De nacht ging voorbij. 'k Hoorde in 't laatst geen ander geluid meer dan die van de straat. Heel vroeg in den morgen, toen de eerste schemer naar binnen drong, keek ik om mij heen. Akelig vuil en morsig was de omgeving, waarin ik mij bevond. Naargeestig blikten de wit geschuurde tafels en houten stoelen mij aan. Een gevoel van groote verlatenheid bekreep mij. Daar ging de deur achter het buffet open en een slaperig dienstmeisje trad binnen. Zij hield een stoffer met een blik en een bezem in de hand. Al geeuwende begon ze de tafels en de stoelen op elkaar te stapelen. Toen ze dat gedaan had, zette ze de straatdeur open; daarna begon ze den grond te reinigen. Van mijn plaats af kon ik haar zien. Een stille vrees bekreep mij, dat ik met het vuilnis zou worden weggebezemd. Of — zou ze mij misschien lezen en behouden als iets, dat waarde bezat?

Terwijl ik hierover nog nadacht, voelde ik op eens onaangenaam de ruwe aanraking van den scherpen bezem, die mij omhoog zwiepte. Doch nu stond het meisje stil, ging een pas vooruit en raapte mij op. Nieuwsgierig bekeek ze mij, draaide mij om en om, en las hetgeen op mijn borst en rug geschreven stond. Toen wierp ze mij op het vuilnisblik. Het duurde niet lang, of ik bevond mij, boven op een aschemmer, op straat. Reeds hoorde ik in de verte het geratel van den aschman, die met zijn rammelenden wagen naderde. Zonder twijfel was het dus mijn lot, tusschen vuilnis en rommel te vergaan. Doch opeens streek als met een liefkoozing het morgenwindje over mij heen, draaide mij zachtkens om en voerde mij een eindweg de straat op. Daar lag ik nu voor de tweede maal op straat. Thans echter scheen de zon niet en was de grond niet warm en droog. Integendeel, daar het den vorigen avond zoo sterk geregend had, waren de straten vol plassen en modder. Ik was echter op de kleine steentjes terecht gekomen en bleef daar eenigen tijd op mijn rug liggen. De aschman met zijn kar was reeds ver uit het gezicht.

De vele voetgangers, die naar hun dagelijksch bedrijf gingen, liepen vrij haastig voorbij; niet één beurde mij op. Ik begon te denken, dat mijn taak zeker was afgedaan op aarde, en dat ik bestemd was, hier te sterven. Doch opeens gleed een donkere schaduw over mij

heen. Een der voorbijgangers was bij mij blijven staan. Het was blijkbaar een nog jonge vrouw. Zij bukte zich en nam mij op. Toen ik haar goed aankeek, zag ik aan haar kleeding, dat zij een zuster was van het Leger des Heils. Haar gelaat, dat van onder den breedgeranden hoed te voorschijn kwam, was smal en bleek. Stille ernst lag er op uitgedrukt. De donkere oogen zagen eerbiedig op mij neder. Zij haalde haar zakdoek te voorschijn en veegde mij aan beide zijden af. Zeker was ik zeer morsig en onrein. „Arm, vertrap kalenderblaadje,” zeide ze half luid in zichzelf: „daartoe zijt ge toch niet bestemd, om onder den voet getreden te worden. Gij hebt zulk een wonderheerlijke zending. Kom, ik zal u meenemen, gij kunt hier of daar nog wel dienst doen ”

Hoe blijde klopte mijn hart, toen ik, schoongewreven en platgestreken, netjes en zorgvuldig tusschen de bladen van een boek werd gelegd. Wel is waar bevond ik mij nu in volmaakte duisternis, doch ik wist het, ik werd wederom tot een taak voorbereid. Waar wij heengingen, welken weg, weet ik niet. Wel, dat de wandeling tamelijk lang duurde, en dat wij ten laatste een steile, hooge trap beklommen. Dat de trap steil en hoog was, leidde ik af uit de hevige hartklopping van mijn nieuwe vriendin, welke ik duidelijk kon hooren. Boven gekomen, bleef zij een oogenblik staan; och, hoe bonsde haar

hart! Ik hoorde een kamerdeur opengaan; een harde, ruwe stem vroeg, wie daar was „O, 't is de zuster!” riep dadelijk weer dezelfde stem en verloor zich verder in de kamer.

De zuster trad het vertrek binnen. Ik hoorde een verschrikkelijk gesteun komen uit een hoek der kamer. „Hoe gaat het, moeder Plugge?” vroeg mijn vriendelijke geleidster. „Heeft hij een goeden nacht gehad?”

„'t Schikt nogal,” antwoordde dezelfde stem van daareven. „Hij is er anders niet te best aan toe.” Mijn eigenares ging nu in de richting, van waar het gesteun kwam. De vrouw schoof een stoel aan, de zuster zette zich daarop neder. Toen sloeg zij het boek, dat zij in de hand hield, open, juist op de plek, waar ik lag. Ik kon nu zien, waar ik mij bevond. 't Was een armoedige zolderkamer met een groot dakvenster. Onder het venster, waarvoor een stuk laken gehangen was om het licht te temperen, stond een verbogen ijzeren ledikant. En daarin lag een oude man met een toringachtig uiterlijk.

Er stonden niet veel meubels in het vertrek. Een vierkante tafel, een paar oude matten stoelen en een latafel. De vrouw zag er vuil en slordig uit.

„Wel, vadertje, hoe gaat het vanmorgen; hebt ge veel pijn? Ik zou denken van ja, te oordeelen naar uw kreunen.”

„Och!” zei de man, „'t zou wel gaan, als ik

maar zeker mocht zijn, dat het einde goed was. 'k Zou die lichaamssmart nog wel kunnen verduren, als ik maar niet zoo bevreesd was om te sterven. En het kan elk oogenblik met mij gedaan zijn! En hoe zal het dan met mij gaan? Ik ben bang om al de zonden, die ik heb gedaan." „Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt," zeide de zuster langzaam en met grooten nadruk. „Ik vond daar juist op weg hierheen dit kalenderblaadje en raapte het van de straat op. De tekst, die er op staat, trof mij; ik zag daarin een vingerwijzing Gods. 't Is, alsof God mij tot u zendt met deze boodschap, rechtstreeks van Hem. Gij moet van uzelf afzien, van al uw zonde en ongerechtigheid; en alleen zien op Jezus Christus, het groote Zoenoffer. Kunt gij dat niet?"

„Och!" zei de man kreunende, „gij weet niet, wat ik allemaal in mijn leven heb gedaan. Ik was een ellendige dronkaard, ik verwaarloosde mijn vrouw, en de boel ging naar den lommerd om drank. Ik dobbelde en vloekte, ik vocht en schold, en nu ga ik sterven tengevolge van mijn bandeloos leven. Er is voor mij toch geen redding en genade." „Mijn goede vriend," zei de zuster, innerlijk getroffen door de wanhoop, die uit de woorden van den zieke sprak, „er staat in Gods Woord: Al waren uwe zonden als scharlaken, Ik zal ze maken als witte wol; al waren ze rood als karmozijn, Ik zal ze maken als sneeuw. Zie het Lam

Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. De zonde der wereld! Daarin zijn ook uw zonden begrepen. Gij moet op Jezus zien, op Zijn volbracht Middelaarswerk, op Zijn volkomen genoegdoening, en gij zult behouden zijn, niettegenstaande uw groote schuld. Gij gaat niet verloren om uw zonden, maar om uw ongeloof. Gij erkent niet, dat Christus' offer *volkomen* was, wanneer gij denkt, dat uw zonden te veel, te groot en te zwaar zijn, om uitgedelgd te worden. Als gij dat zegt, zegt gij daarmede, dat Zijn bloed geen kracht genoeg bezit en dat Zijn zoenoffer aan het vloekhout niet volmaakt is geweest. Gij steunt en jammert, maar gij moet bidden en worstelen om behoud. Luister eens, wat het kalenderblaadje verder zegt, in verband met de tekstwoorden." En nu las de zuster voor hetgeen op mijn voorzijde onder den tekst werd gezegd. 't Was een oogenblik stil in de kamer. De oude man keek peinzend naar het dakvenster. „Wil ik met u bidden, dat de Heere Jezus tot u kome en u den zwaren last van de ziel afwentele?" vroeg de vriendelijke vertroosteres.

„Och ja, doe dat maar," zei de man, half vertwijfeld. Zij knielde neder bij het bed en legde het opengeslagen boek op den stoel. Toen hief zij het gelaat op. Ik zag een lichtstraal door een scheur van het venstergordijn op haar aangezicht vallen. 't Was, alsof een goedkeurende blik van Boven haar gebed

bekrachtigde. En zij bad, bad met aandrang en vuur; zij liep God aan als een waterstroom. Zij streed en worstelde om de ziel van een zondaar, die weldra voor Gods vierschaar zou staan. Toen zij opstond, weerspiegelde haar gelaat een grooten, stillen vrede. Ik bezocht met mijn geleidster dien dag nog verscheidene dergelijke woningen. Overal brachten wij mijn boodschap. Zij hield mij echter bij zich. Ik verheugde mij, in haar handen nog tot dezen dienst te worden gebruikt. Ik predikte immers Jezus Christus, den Heere.

HOOFDSTUK XI.

Binnen vier muren.

Onder al de bezoeken, die ik met mijn nieuwe bezitster aflegde, is er een en dat wel het laatste, dat een diepen indruk bij mij heeft achtergelaten. Wij waren achtereenvolgens in verschillende straten, buurten en sloppen geweest en hadden heel wat gezien en bijgevoond. Zij hield mij, wanneer ik geen dienst deed, steeds zorgvuldig tusschen de bladen van haar Bijbel, opdat ik in stand en wezen zou blijven. Ik was toch al gehavend genoeg;

velerlei aanraking zou mij misschien spoedig vernietigd hebben. Op zekeren somberen middag betrad ik met haar den drempel der gevangenis. Een ongekende gewaarwording greep mij aan. Oogenblikkelijk begreep ik, dat ik hier een dubbele zending had te volbrengen. Door de lange gangen klonken haar voetstappen hol en angstwekkend. Moedig trad ze echter vooruit. Ze volgde den cipier naar zekere cel, waarin zij een bekende zocht. Wij traden binnen. De groote sleutel werd achter ons omgedraaid; wij waren nu opgesloten binnen de vier muren eener gevangeniscel. Ik kon in 't eerst niets zien, doch haar stem kon ik verstaan. Zij had eenige oogenblikken tot den gevangene gesproken, toen zij haar Bijbel opensloeg bij de plaats, waar ik lag. Nu kon ik weder om mij heen zien. Ik was benieuwd geweest, den gevangene te zien, in wiens gezelschap wij ons bevonden; of het een oud man, of mogelijk een vrouw of een knaap was. Toen ik hem zag, ontroerde ik van zijn aanblik. Het was een jonge man, eigenlijk nog maar een knaap. Een jeugdige van jaren, maar volwassen in de zonde. Zijn gelaat! ach, dat gelaat! Nog zie ik het met dien zweem van vroegere kinderlijke onschuld, als een vage en flauwe herinnering uit een verloren Paradijs. Hij was toch immers ook eens een klein, heel klein jongske geweest. Eens hadden zijn zoete lach en vriendelijke maniertjes het moederhart

gestreeld en gekoesterd en het moederoog doen glinsteren van weelde en levensgeluk.

Waar was die moeder nu? Sliep ze misschien onder de groene zoden in den stillen schoot der aarde? Gelukkig voor haar, indien haar oog zich gesloten had in den dood, eer zij de schande van haar kind kon aanschouwen.

O, als zij in dit oogenblik had kunnen nederzien door dat getraliede venster, hoe zou haar hart de vrouw gezegend hebben, die zich thans over den diep gezonken zondaar boog en met haar hand zijn voorhoofd aanraakte.

De jongen keek op en zag zijn bezoeker aan. Haar oogen stonden vol tranen. „Ik kom u een boodschap brengen,” zeide ze, haar hand op zijn schouder leggend, „een goede, blijde boodschap. Mijn Meester zendt ze u. Hij weet, in welke betreuenswaardige omstandigheden gij u bevindt en Hij heeft deernis met uw nood. Wilt gij eens luisteren, wat Hij u te zeggen heeft?”

De jonge man had het hoofd als in schaamte gebogen. Hij boog het thans nog dieper. „Ik breng u een boodschap van Een, Die, in weerwil van alles wat gij gedaan hebt, u toch liefheeft; Die u zóó heeft liefgehad en nog liefheeft, dat Hij, om u te redden van den vloek, dien gij door uw zonde hebt verdiend, den kruisdood voor u stierf. Zie op Hem en leef.”

„Weet gij, wat ik gedaan heb?” vroeg de

gevangene op een doffen toon. „Gij weet misschien niet alles.”

„Jawel, ik weet, dat gij in drift een doodslag hebt begaan. Ik weet echter ook, dat daar verzachtende omstandigheden waren, deze n.l. dat gij niet voornemens waart”

„Praat niet van verzachtende omstandigheden!” riep de jongen uit. „De daad is gepleegd. 't Is waar, ik was het niet van plan; toch ben ik nu een moordenaar. Gij behoeft het niet te vergoelijken.” „Ik vergoelijk uw schuld niet, mijn vriend. De daad is en blijft strafschuldig voor God en menschen. En in den Bijbel staat: „Die bloed vergiet, diens bloed zal vergoten worden”. Gij hadt evenals de moordenaar aan het kruis de doodstraf verdiend. Dat erkent gij, nietwaar?” „Ja,” zei de jonge man op somberen toon. „Welnu! ik kom u thans zeggen uit Zijn naam, dat God zelf uw zonde gestraft heeft aan Zijn lieven Zoon. Deze heeft aan het vloekhout voor u de doodstraf ondergaan. Gij behoeft thans niet te sterven, want Hij droeg uw straf. Alleen vraagt Hij van u, dat gij uw oog vestigt op Hem, en, evenals die andere moordenaar aan het kruis, tot Hem komt om vergiffenis en behoud. Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt. Hier staat het geschreven. Neem dit kalenderblaadje en behoud het. Het is een woord uit de Schrift, een woord van eeuwig leven. Lees het biddende; overdenk

en bepeins hetgeen er op geschreven staat en vraag God, het aan uw hart te zegenen."

Zij wilde ook thans nederknielen om te bidden. Op 'tzelfde oogenblik echter werd de celdeur geopend. De cipier kwam zeggen, dat de tijd voor bezoek verstreken was. Dus ging mijn vorige bezitster heen, na nog een vriendelijk woord tot den gevangene te hebben gesproken, en liet mij bij dezen achter in de cel. Toen de zware deur gegrendeld werd, was ook ik een gevangene. De jonge man zat ineengedoken, het hoofd tusschen beide handen. Ik lag op zijn knie. Een flauwe zonnestraal viel op mij, schuin door het getraliede venster. Hij bleef lang in dezelfde houding zitten en staarde met doffen blik mij aan. Eindelijk zag ik een traan opwellen in zijn oogen. Hij bedekte het gelaat met de hand, en nu vloeiden groote tranen tusschen zijn vingers door en vielen op mij neder. Wat er omging in zijn ziel? Ik kan het niet zeggen. Hij uitte zich niet in woorden. Doch ik was er zeker van, dat de Heilige Geest op dat oogenblik bezig was aan zijn ziel te werken, en dat hij innerlijk een groote smart en schaamte gevoelde. De middag ging voorbij; de avond kwam en met dezen de vallende schemering. Doch nog altijd zat hij daar in dezelfde houding. De cipier bracht hem een stuk brood en een kan water, doch hij roerde geen van beide aan. Maar toen de nacht daalde met zijn diepe

schaduw en duisternis, toen zocht hij zijn stroo-
leger en strekte zich daarop uit. Toen ver-
wonderde ik mij over hetgeen hij deed. Hij
legde mij op zijn peluw, zoodat zijn gelaat
op mij rustte. Zoo sliep hij in, dicht tegen
mij aan, als was ik een vriend, in wiens lief-
koozende aanraking hij vertroosting zocht en
vond. Hij ontwaakte eerst, toen het zónlicht
door de tralies op zijn gelaat viel.

HOOFDSTUK XII.

Buitengeworpen.

Verscheidene jaren heb ik bij hem in de
gevangenis doorgebracht. Ik bleef zijn trouwe
metgezel in al zijn leed en strijd. Ik was ge-
tuige van bange worstelingen in die eenzame
cel, maar ook van groote overwinningen. Door
mij leerde hij den Bijbel onderzoeken en ver-
staan. Mijn vorige bezitster kwam hem in den
eersten tijd geregeld bezoeken, zoo dikwijls
haar dit werd vergund. Langzamerhand echter
bleef zij weg. Ik kon niet nagaan, welke de
oorzaak hiervan was. Ik zag echter, dat het
den jongen man pijn deed. Hij was door middel

van haar woord en gebed er toe gekomen, zich tot Gods Woord te wenden. Dikwijls las hij ook de woorden, die ik hem toesprak. De dichtregelen aan de achterzijde kende hij van buiten. Hij had niet veel gemeenschap met zijn medegevangenen. Eens per dag werd hij uit zijn cel gehaald om eenigen tijd op de binnenplaats rond te stappen. Hij werd altijd streng bewaakt. En zeker zou zijn eenzame opsluiting, gepaard aan kwellende gewetenswroeging, hem tot wanhoop hebben gedreven, zoo hij niet zijn steun en kracht had gezocht in het Woord van God. Dit zeide hem immers, dat er ook voor hem, niettegenstaande al zijn zonde, behoudenis was en leven door het reinigende bloed van Jezus Christus. Er kwam hoop, berusting, neen, veel meer, er kwam blijdschap in zijn ziel. Hij leerde door den Heiligen Geest gelooven, en de vrucht van dat geloof was blijdschap en vrede. Daarvan deelde zich iets mede aan den cipier, die met zijn bewaking belast was. Hoewel het tegen de orde was, kon deze niet nalaten, hem soms toe te spreken. Van waar kwamen de kracht, de vrede en de vreugde, welke zich afspiegelde op het gelaat van den gevangene? Geen menschelijke macht was in staat, die te bewerken. Op zekeren Zondagavond sprak de cipier hem hierover aan. Toen haalde de gevangene mij van tusschen de bladen van zijn Bijbel te voorschijn en reikte mij aan zijn

bewaker over. De man, iemand met een hard en verweerd gelaat, wiens uiterlijk door niets scheen te worden verzacht, staarde eenigen tijd op mij. „Dus, dat is uw geruststelling,” zeide hij eindelijk tot den gevangene, mij teruggevende.

„Ja,” antwoordde deze, „Hij heeft mijn straf gedragen, mijn schuld betaald, mij met den Hoogsten Rechter verzoend. Als ik de straf, mij door den aardschen rechter opgelegd, heb ondergaan, vrees ik die van den Hemelschen Rechter niet meer. Ik heb dáár Boven een Borg, die voor mij instaat. Ik weet, hoe het gaan zal: als ik opgeroepen zal worden, om voor de vierschaar Gods te verschijnen, zal die Borg naast mij staan. En op mij wijzende, zal Hij zeggen: „Vader, Ik wil niet, dat deze in het verderf kome; Ik heb verzoening voor hem aangebracht.” En dan zal Hij Zijn doorboorde Handen opheffen. En op dat teeken zal ik worden vrijgesproken. Begrijpt gij nu, welke de kracht is, die mij staande houdt in deze eenzame opsluiting, die anderen tot waanzin voert? Ik geniet Zijn gemeenschap, want Hij is bij mij, in mijn cel; en ik hoor Zijn stem in de stilte. Wanneer Satan zijn pijlen op mij afschiet en mij met vloek en verderf dreigt, als welverdiende straf op mijn misdaad, zie ik op het Lam Gods, dat mijn zonde droeg aan het kruis.”

Ik zag, hoe er op het gelaat van den cipier verandering kwam. Hij gaf mij aan den ge-

vangene terug, wenschte hem goeden nacht en ging heen.

Maar ik was er zeker van, dat mijn woord indruk op hem had gemaakt. Hij was geen misdadiger, o neen. Een braaf, deugdzaam man, door het rijk aangesteld om anderen in bedwang te houden. Maar ik twijfel er niet aan, of, terwijl zijn zware stap wegstierf in de lange gang, een zekere jaloerschheid maakte zich van hem meester. En die jaloerschheid betref den man, dien hij bewaakte. Was deze niet in eigenlijken zin de vrijgemaakte, schoon grendels en sloten hem gevangen hielden? En was hij, die daar vrij uit kon gaan, doch nog door de kluisters van ongeloof en duisternis gebonden was, niet de gevangene in de macht van Satan?

Terwijl ik dien nacht, op den opengeslagen Bijbel liggende, naar het hooge tralievenster opzag, waardoor de maan naar binnen keek, dacht ik over die twee verschillende levens na. De een vrij — en toch gebonden. De ander gebonden, en toch vrij door Christus Jezus, zijn Verlosser. Wanneer de gevangene in de maatschappij terugkeerde, zou hij een uitgestootene zijn, een paria onder de menschen; buiten geworpen door de wereld; want de vloek des bloeds kleefde hem aan. Hij zou dit zijn leven lang blijven ondervinden. Maar hij zou eens zijn bezoedeld kleet verwisselen voor het feestkleed Dáárboven, het Bruilofts-

kleed van het Lam, dat zijn schuld had betaald. Want ook van hem zou het gelden: Zij hebben hunne lange kleederen gewasschen, en hebben hun kleed witgemaakt in het bloed van het Lam." Met dien anderen moordenaar zou hij, wien veel was kwijtgescholden, het lied van dankbaarheid en glorie aanheffen, in het stof gebogen aan de voeten van het ook voor hem geslachte Offerlam. Toen zijn straf-tijd om was en hij de gevangenis mocht verlaten, werd hij door niemand aangenomen. Hij was en bleef een moordenaar, een doodslager.

HOOFDSTUK XIII.

Op ziekenbezoek.

Wij stonden buiten op straat. De gevangenispoort had zich voor goed achter ons gesloten; de gevangene was vrij. Hij had zijn gevangenis-pak verwisseld voor de kleeren, die hij droeg, toen hij daar kwam. Men had hem eenig geld verstrekt tot levensonderhoud voor den eersten tijd. Hij had dit gedurende zijn eenzame opsluiting verdiend met bezigheid, die hem af en toe werd toegestaan. Nu rees de vraag in hem op: waarheen?

't Was avond, toen wij de gevangenis verlieten. De sterren stonden aan den hemel; de lucht was helder, maar koud. Hij bleef een oogenblik staan, haalde diep adem en zag omhoog. Ik merkte, dat er tranen in zijn oogen glinsterden. Hij moest toch zorgen, dat hij vóór den nacht een onderkomen vond. Maar waar? Wie zou hem opnemen? Wie hem herbergen onder zijn dak, hem, een moordenaar? Hij drukte zijn Bijbel, dien hij onder den arm hield, stijf tegen zich aan. Ik lag er boven op; hij had ons saamgebonden. 't Was, als zocht hij kracht te putten uit onzen aanblik. Waren wij dan ook niet zijn eenige vrienden, die hem voortdurend moed, troost en hoop instortten? Eindelijk ging hij met langzame schreden verder. Wij dwaalden eenigen tijd rond buiten de stad. De lange, eenzame opsluiting had hem menschenschuw gemaakt. Ten laatste bleef hij onder een lantaarn staan. Hij maakte het pakje los, bladerde in zijn Bijbel en haalde er een papiertje uit. Dit beschouwde hij aandachtig. Toen vatte hij eensklaps moed en ging met flinken, stevigen pas verder. Blijkbaar had hij nu een zeker doel voor oogen. Ik begreep later, dat het een adres was, 'twelk hij in zijn Bijbel had bewaard. Wij liepen nog geruimen tijd voort. De klok van den grooten toren sloeg tien uur, toen wij een nauwe straat ingingen. Die straat scheen mij niet geheel onbekend. 't Was alsof ik er

meer door gegaan was. En nu herinnerde ik mij zekeren winderigen morgen, toen ik, van de steenen opgeraapt, door diezelfde straat was gekomen. Een lief gelaat onder een grooten schuithoed verrees voor mijn verbeelding. 't Was, alsof ik nog de teedere aanraking der zachte vingers gevoelde, die mij van het vuil hadden ontdaan en mijn verkreukeld papier gladstrekten. Dus waren wij op weg naar haar? vroeg ik mij af. Wat bewoog hem daartoe? Hoe kwam hij op die gedachte? Daar zij toch in zoolang niet meer van zich had doen hooren? Ik was nieuwsgierig, te weten, of zij daar nog woonde en hoe het kwam, dat zij hem blijkbaar zoo geheel vergeten had. Mijn geleider klopte aan dezelfde deur, welke ik op dien bewusten morgen was binnengegaan. Ik hoorde zijn hart bonzen, toen hij daar stond te wachten. Zou zij komen? Maar toen de deur geopend werd, zag ik bij het flauwe schijnsel van een petroleumlamp een geheel ander gelaat. 't Was dat van een oude vrouw. Zij had grijs haar, en haar gezicht was vol rimpels. Maar zij kwam mij niet onbekend voor; ik had haar meer gezien. Zij keek eenigszins verwonderd. Zulk een laat bezoek was blijkbaar ongewoon voor haar.

„Neem mij niet kwalijk,” begon mijn geleider, terwijl hij zenuwachtig zijn pet in zijn hand ronddraaide, „maar woont hier niet een zuster van het Leger des Heils? Ik bedoel, of hier zuster Bertha Hunting nog woont?”

„Wat wilt ge van haar?” vroeg de vrouw ontwijkend. Zij scheen niet geneigd, eenige inlichting te geven. „Ik wilde haar gaarne even spreken,” antwoordde hij. „Ik weet wel, dat het heel laat is om op bezoek te komen, maar ik heb raad — dringend raad noodig.”

„Kom morgen terug,” zei de vrouw; „ik zal zorgen, dat zij dan van u weet. Hoe is uw naam?”

„Maar is ze hier?” vroeg de jonge man. „Ach toe! laat mij haar dan even zien. Ik wil haar gaarne zelf mijn naam zeggen.”

„Neen, dat kan niet,” zei de vrouw. „Ze is ziek, al sinds geruimen tijd. Het is niet goed voor haar, 's avonds zóó laat nog iemand te spreken; trouwens, ze ligt ook te bed. Ik kan u dus niet bij haar toelaten op dit late uur.” Besluiteloos en verdrietig bleef mijn vriend nog dralen. Hij wist niet wat te beginnen. Een korte, droge hoest drong tot ons door. Als een straal van hoop was dit geluid voor hem.

„O! daar is zij!, dat moet zij zeker zijn,” zeide hij. „Ach toe! zeg haar dan maar even, dat Willem Reuters om raad komt vragen. Dan zal zij er alles van begrijpen.”

„Wie is daar, moeder Plugge?” klonk het met zwak stemgeluid uit de kamer. „Stuur niemand weg, eer ik weet, wie het is.”

Moeder Plugge ging haastig naar binnen.

Mijn metgezel bleef met kloppend hart op den drempel staan. „O, zeg hem,” hoorde ik

de welbekende stem, die hem eens zoo troostvol had toegeklonken in zijn cel, „zeg hem maar, dat hij mij morgenochtend zal zien. Hij moet echter niet heengaan. Breng hem naar boven op het zolderkamertje, maak daar een bed voor hem op en laat hem daar vannacht slapen. Geef hem dan koffie en brood en zeg hem, dat ik blijde, zeer blijde ben, dat hij teruggekomen is. God zij geloofd!”

Een hevige hoestbui volgde op die woorden.

Het duurde een geruimentijd, eer vrouw Plugge weer op het portaal verscheen. Ze had een kom koffie in haar hand en reikte hem die over „Hier,” zei ze, „drink. Wie gij ook zijn moogt, ik denk, dat gij troost, raad en bijstand noodig hebt. Zij zal u die geven; maar morgen. Gij kunt boven slapen, als gij er niet tegen op ziet om onder de pannen te liggen. Gij ziet er niet al te best uit, naar ik meen. Als gij de koffie gedronken hebt, ga dan maar vast de trap op. Ik kom dadelijk en zal een deken meebrengen en wat brood. Gij moet u nu maar voor dien eenen nacht behelpen, zoo goed gij kunt; morgen zult gij haar zien.” Wij gingen hierop de zoldertrap op; weldra bevonden wij ons op een vlieringkamertje. 't Was er koud en tochtig; maar wat beduidde dat? Wij waren voor dien nacht geborgen. Eenige oogenblikken later kwam vrouw Plugge boven. „Och vertel mij iets van haar,” verzocht mijn vriend. „Is zij al lang ziek?”

„Al heel lang,” zei de vrouw, „al jaren. Zij heeft ruggegraatstering en ligt altijd plat te bed. Maar op haar bed werkt ze meer dan anderen, die beenen hebben om te gaan en handen om te werken. Gij zijt niet de eenige, die om raad en troost tot haar komt. O, neen! Daar is een heele schare, wie zij één voor één tot steun en voorlichting dient. Weet gij, zij werkt voor den Meester. Evenals Hem, zijn het de gevallenen, de diepst gezonkenen, de zondaars, die haar aantrekken en ter harte gaan; diegenen, die van de menschen verworpen zijn. Ik zelf ben een daarvan. En mijn man, die nu al sinds jaren dood is, hij is ook door haar als een brandhout uit het vuur gerukt. Hij was een oude zondaar en een dronkaard. Maar zij bracht hem van dat pad af. Zij haalde hem uit de kroeg en bracht hem dikwijls thuis. Niet ééns, maar verscheidene keeren. Ik weet, dat zij haar soms met steenen wierpen, haar met slijk gooiden, maar zij streefde toch voorwaarts. Eens op een avond hebben ze haar boven van een trap neergestooten, toen ze het Woord bracht. Daarna begon die pijn in haar rug te komen. En nu ligt ze sinds jaren al te bed. Nu weet gij haar geschiedenis. Sinds mijn man dood is, was ik geheel alleen. Toen ze nu bedlegerig werd, zond ze om mij. „Moeder Plugge,” zei ze, „ik wilde wel, dat ge mij oppaste. Het zal echter een verpleging zijn van

langen duur, heeft de dokter gezegd. Verkoop je beetje huisraad, trek van dien zolder af en kom bij mij inwonen. Nu, dit deed ik. En sinds ben ik altijd bij haar gebleven. Ze is een geduldige zieke, en altijd vol blijdschap en hoop. 't Is een hartsterking, haar aan te zien. Nu, wel te rusten, slaap maar goed. Morgen kunt ge bij haar komen op „zieken”-bezoek.”

„Op ziekenbezoek”, daarmede zou dus zijn nieuwe leven een aanvang nemen.

HOOFDSTUK XIV.

Niet ledig wedergekeerd.

Den volgenden dag zaten wij naast haar sponde; zij lag daar in een eenvoudige kamerjapon op een rustbank. Haar magere hand omklemde die van mijn metgezel en haar bleeke lippen spraken woorden van troost en bemoediging. Ik lag op de deken. Hij had mij daar nedergelegd, als om haar te toonen, dat hij mij trouw bewaard had. Hij zeide, dat ik het middel in Gods hand was geweest, om hem tot nadenken en inkeer te brengen. Hoe schuldig moest hij niet zijn in Gods oog, als zulk een offer voor hem noodig was! Maar

ook, hoe *volkomen* was de prijs, die voor zijn schuld was betaald. Hij had vrede gevonden voor zijn ziel. Het woord van het kalenderblaadje, dat woord uit de Schrift, was niet ledig wedergekeerd. Zooals de Heere zelf gezegd heeft: „Mijn woord zal niet ledig tot Mij wederkeeren, maar het zal doen wat Mij behaagt, en het zal voorspoedig zijn in hetgeen waartoe Ik het zende.” Dat was ook aan mij bevestigd geworden. Neen, ik was niet ledig wedergekeerd van mijn zending. Ik was oud en versleten, gescheurd en bevlekt. Maar het Woord Gods had ik behouden. Nu vroeg mijn vriend haar om raad: wat te doen en hoe het nieuwe leven verder voort te zetten. Hij vreesde terecht, dat hij in zijn eigen land, onder zijn bekenden en verwanten, steeds met afschuw zou worden aangezien. De menschen vergeten niet, ook al is de misdaad geboet.

God alleen vergeeft en vergéét. Hij spreekt: „Ik zal uw afkeeringen genezen en uw zonden niet meer gedenken. Ik werp ze achter Mijn rug in eeuwige vergetelheid.” Maar al wist Willem Reuters, dat hij die toezegging had van Gods zijde, hij wist maar al te goed, dat hij een harden strijd zou hebben te strijden in de samenleving. Zuster Bertha begreep dat ook. Daarom gaf zij hem den raad, het land te verlaten en een nieuw vaderland te zoeken. Hij moest naar Australië gaan. Daar was werk in overvloed voor hem te vinden. Hij kon zich

aan den landbouw wijden. Niemand zou hem daar kennen of iets omtrent zijn verleden weten. En hij, op zijn beurt, kon het Evangelie brengen aan ieder, met wien hij in aanraking kwam.

Hij moest alleen zijn best doen, de Engelsche taal, die daar gesproken wordt, machtig te worden. Zij verzocht moeder Plugge, haar pen en papier te verschaffen. Door kussens een weinig gesteund, schreef zij een brief van aanbeveling. Dien gaf zij aan Willem, met de opdracht hem aan den commandant van het Leger des Heils te brengen. Deze zou hem dan verder voort-helpen. Hij nam een hartelijk afscheid van haar, en wij verlieten het ziekenvertrek.

Doch vooraf knielde hij neder aan haar sponde. Zij bad voor hem, zooals haar hart het haar ingaf en dankte ook voor zijn redding. Daarna vertrokken wij. Een paar weken later bezochten wij haar nog eens. Wij stonden op het punt een groote reis te ondernemen. Mijn vriend was aangenomen voor de landkolonie in Australië. Wij zouden binnenkort vertrekken. Nu kwamen wij voor goed afscheid van haar nemen.

„Laat mij iets van u hooren, Willem,” verzocht zij, „wanneer gij daar zijt? Ik zal steeds verlangend zijn te vernemen, hoe het u daar gaat. Gij zult niet vergeten, uw Bijbel mede te nemen, nietwaar? En gij neemt immers uw kalender-blaadje ook mee? Wie weet, aan hoevelen het nog de boodschap kan brengen van het

heil, dat in Christus Jezus is." Mijn vriend verzekerde haar, dat hij mij niet zou achterlaten. Ik was hem te dierbaar geworden. En zoo scheidden wij van haar voor goed. Nimmer zou ik op aarde haar dierbaar gelaat wederzien, noch de zachte aanraking van die hand gevoelen.

Willem was in den eersten tijd, wanneer hij zich onder menschen bevond, schuw en vreesachtig. Ik twijfel er niet aan, of hij meende, dat iedereen het Kaïnsmerk aan zijn voorhoofd zag. De vrijmoedigheid om te spreken ontbrak hem. Hij was zwijgend en in zichzelf gekeerd. Maar langzamerhand begon hij meer en meer aan de samenleving te gewennen. Zijn gevoel van onwaardigheid gaf hem een zekere bescheidenheid, die aantrok, in plaats van af te stooten. Men begon hem te zoeken en zich bij hem aan te sluiten. Dit hielp hem langzamerhand zijn vrees overwinnen. Al gaandeweg begon hij een en ander uit te laten van de verlossing, die aan hem was geschied, en te trachten ook anderen tot Jezus te brengen. En toen de groote reis een aanvang nam en hij het vaderland voor altijd den rug toekeerde, wist hij, dat hij eenige ware vrienden in Holland achterliet. En onder hen niet het minste háár, die hem den weg had gewezen en die voor hem bad.

De dag vóór zijn vertrek was een Zondag. Hij was dien morgen ter kerk geweest en

had uit het Godshuis een afscheidswoord meegenomen voor de groote reis. In den zonneshijn bewandelde hij den weg, die naar het kerkhof voerde. Er waren nog niet heel veel wandelaars op het pad, want het was omstreeks het koffieuurtje. Na twee uur zou het voller worden op de straten. Eenzaam dwaalde hij het kerkhofpad op. Zwijgende graven en sprekende grafsteenen strekten zich in lange rijen aan zijn voeten uit. Hij ging een welbekend pad. 't Was er zéér stil. Zacht ruischten de populieren en treurwilgen over de graven; en zoete melodieën zongen de gevederde zangers hoog in de toppen der boomen. Willem lette daar niet op. Hij zocht het graf van zijn moeder. Nog een paar passen, en daar zag hij het. Hij knielde neder, boog zwijgend het hoofd en weende. Wat ging er in die oogenblikken niet om in zijn ziel! Hij hield mij in de hand. 't Was, alsof hij kracht zocht in mijn tegenwoordigheid. „Moeder,” fluisterde hij, „uw gebed is verhoord. Uw zoon is verlost en weergekeerd; ik ben op reis naar u toe. Moeder, hoort gij mij voor Gods troon? Ik ben een zondaar, een doodslager, maar een begenadigde. Moeder! Moeder!” Groote tranen druppelden af op de verweerde grafzerk, zijn handen woelden de zwarte aarde daaromheen om. Hij wilde iets daarvan medenemen naar het verre land. Plotseling keek hij op. Een gerucht van naderende voetstappen klonk in zijn nabijheid. Dicht

bij hem stonden twee mannen naast een kindergrafje. Hij staarde op de kleine zerk en las: „Zie het Lam Gods, dat de zonde der wereld wegneemt.” 't Was dezelfde tekst, dien ik droeg en dien hij in de hand hield. „Hé,” riep hij verwonderd uit, „dat is eigenaardig!”

„Wat is eigenaardig?” vroeg een der beide mannen, terwijl hij zich tot ons omkeerde. Zij hadden met hun rug naar ons toe gestaan. „Dit,” zei mijn vriend, „dat dezelfde tekst, dien ik hier heb, ook op dat grafje gebeiteld staat.”

De eene man bukte zich en keek naar mij.

Een groote ontroering maakte zich van hem meester. „Hoe komt gij daaraan?” vroeg hij. „Ik bedoel, hoe komt gij in het bezit van dat kalenderblaadje? Mag ik het eens zien?” „Gaarne,” zei mijn vriend. De ander nam mij in de hand en bekeek mij aan weerskanten. „Dat is eigenaardig,” zeide hij nu ook; „heel eigenaardig.” Hij toonde mij aan den man, die bij hem was. „Herkent gij dit?” vroeg hij hem. „Of ik het herken!” riep de man, en verbleekte plotseling. „'t Is hetzelfde blaadje van mijn lieve Eva. Vriend, hoe zijt gij hieraan gekomen? Vertel het mij toch! Dan zal ik u ook een geschiedenis vertellen, welke betrekking heeft op ditzelfde kalenderblaadje.”

En nu vertelde Willem Reuters eenvoudig, hoe hij in mijn bezit was gekomen, hoe hij op het punt stond een groote reis te ondernemen en voor 't laatst het graf zijner moeder bezocht;

hoe ik met hem zou meetrekken naar dat verre vreemde land, omdat ik in Gods hand het middel was geweest tot zijn bekeering; en hoe zuster Bertha Hunting mij van de straat had opgeraapt, omdat zij een kleinen zendeling in mij zag.

Dicht bij de twee graven stond een steenen bank. Daarop zetten zich de drie mannen neder. Ik had die twee dadelijk herkend. De een was Eva's vader, en die het eerst tot mijn vriend gesproken had, was de schoenmaker in eigen persoon. En nu hoorde ik in aandoenlijke woorden nog eens mijn geheele geschiedenis verhalen, eerst door Eva's vader, toen door Willem Reuters: hoe ik het middel in Gods hand was geweest om mijn gestorven lieveling tot Jezus te leiden en haar den Hemel binnen te voeren; hoe Eva's vader mij bij zich had gedragen, totdat ik in de herberg onder den voet was geraakt; hoe hij, die zich had pogen te verharderen tegen beter weten in, tot het volle besef van zijn toestand kwam, nadat hij mij verloren had; en hoe de schoenmaker hem steeds met onverzwakten ijver en volhardende liefde had opgezocht, en niet had nagelaten, hem van schuld en schulduitdelging te spreken, totdat hij zich eindelijk gewonnen gaf en het pad des Levens zocht en vond. Dus was ten slotte ook nog voor hem Gods Woord niet ledig wedergekeerd, maar bleek het door de werking des Heiligen Geestes een kracht te zijn ten leven.

Zondag aan Zondag bezochten zij tezamen Eva's graf. Daar de vader nu het kalenderblaadje miste, las de schoenmaker hem telkens weer den tekst voor, dien hij op het graf had laten plaatsen. Zoo kon ook Eva's vader ten slotte dankbaar de woorden nazeggen, die op mijn rug geschreven stonden:

„Ik vond in droefheid zegen
 En balsem voor de pijn,
 Gelijk een milde regen,
 Na barren zonneschijn.
 Aan Mara's bittere stroomen
 't Verzoenend wonderhout;
 Gods Licht na bange droomen;
 Een wolk, omzoomd met goud.

Want Gods Woord had zijn loop volbracht.

HOOFDSTUK XV.

Mijn taak volbracht.

En nu bevinden wij ons op de groote stoomboot, die koers zet naar Sydney in Australië. Ik heb met Willem Reuters afscheid genomen van het vaderland. Misschien zijn er enkele landgenooten aan boord en kan ik onder dezen nog een zending volbrengen. Maar in Australië zelf, waar de menschen een andere taal spreken, zal niemand mij kunnen verstaan. En ook ben ik tot mijn ouden dag gekomen. Ik gevoel mij

moe en versleten en een weinig onleesbaar. Alleen de hoofdletters en de kostbare tekst zijn nog duidelijk genoeg. Ik gevoel echter ook: ik heb mijn tijd goed besteed — ik heb mijn taak volbracht. Nu neigt mijn levensdag ten einde. Als ik nog eenigen wensch mag koesteren, dan is het deze: dat mijn vriendelijke eerste bezitster nog eens te weten moge komen, welk een goed werk zij gedaan heeft, toen zij mij uitwierp als een zaadje, hopende, dat ik ergens een vruchtbaren bodem mocht vinden.

Indien zij nog in leven is, hoop ik, dat het haar vergund moge zijn, nog vele, vele zulke zaadkorrels uit te strooien, dag aan dag, en maand op maand, en jaar op jaar. Verder hoop ik, dat het lieve kind, hetwelk haar voorbeeld volgde, in de eeuwigheid veel vrucht mag oogsten van haar arbeid; en dat er zéér velen mogen worden gevonden, die, indien zij, vanwege lichaamszwakte, armoede of onkunde, niet véel voor het Koninkrijk Gods kunnen doen, óók dezen stillen arbeid ter hand mogen nemen; want, spreekt de Heere: „Mijn Woord zal niet ledig tot Mij wederkeeren”; en de Schrift gebiedt: „Zaai uw zaad in den morgenstond en werp uw brood (het Levensbrood) uit op het water, en gij zult het vinden na vele dagen”. Zoo is het ook door middel van mij gegaan. Ik werd uitgestrooid, viel in goede aarde en mocht medewerken tot bekeering.

En nu is mijn taak volbracht.

I N H O U D.

Hoofdst.	Bladz.
I. Hoe ik mijn intocht in de wereld deed . . .	5
II. De eerste morgen na een langen nacht . . .	9
III. Het toevertrouwde talent	14
IV. Naar de diepte	19
V. Een nieuwe kennis	23
VI. Wat ik verder hoorde en zag	29
VII. Mijn kleine vriendin	34
VIII. Een goede tijding uit een ver land . . .	39
IX. In slecht gezelschap	43
X. In andere handen	47
XI. Binnen vier muren	53
XII. Buitengeworpen	58
XIII. Op ziekenbezoek	62
XIV. Niet ledig wedergekeerd	68
XV. Mijn taak volbracht	75
